

Socialtjänstfrågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas ett sextiototal motionsyrkanden om olika socialtjänstfrågor från allmänna motionstiden 2006.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden, främst med hänsyn till pågående arbete på området.

I betänkandet finns 15 reservationer och 4 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning	7
Utskottets överväganden	8
Parlamentarisk utredning	8
Motion	8
Bakgrund och tidigare behandling	8
Utskottets ställningstagande	9
Försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen	9
Motioner	9
Gällande rätt	11
Bakgrund och tidigare behandling	13
Utskottets ställningstagande	17
Vistelsebegreppet i socialtjänstlagen	18
Motioner	18
Gällande rätt	19
Utskottets ställningstagande	19
Vård av missbrukare	19
Motioner	19
Gällande rätt	21
Bakgrund och tidigare behandling	21
Utskottets ställningstagande	25
Socialtjänstens handläggning av ärenden m.m.	26
Motioner	27
Gällande rätt	27
Bakgrund och tidigare behandling	28
Utskottets ställningstagande	29
Kompetens och kvalitet	30
Motioner	30
Bakgrund och tidigare behandling	31
Utskottets ställningstagande	33
Socioekonomiska bokslut	33
Motion	34
Utskottets ställningstagande	34
Prioriteringsutredning	34
Motion	34
Bakgrund och tidigare behandling	34
Utskottets ställningstagande	35
Barnhemsplaceringar	35
Motioner	35
Pågående arbete	36
Utskottets ställningstagande	36
Reservationer	37
1. Parlamentarisk utredning, punkt 1 (v)	37
2. Motprestation för försörjningsstöd m.m., punkt 2 (v)	37

3. Motprestation för försörjningsstöd m.m., punkt 2 (mp)	38
4. Barnbidrag och försörjningsstöd, punkt 4 (v)	38
5. Hemlöshet, punkt 6 (v, mp)	39
6. Barnfamiljers situation vid vräkning, punkt 7 (v, mp)	40
7. Rätt till biträde vid avhysning m.m., punkt 8 (v)	40
8. Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd, punkt 9 (v)	41
9. Särskilda avgiftningsplatser för kvinnor, punkt 12 (v)	41
10. Särskilda avgiftningsplatser för kvinnor, punkt 12 (mp)	42
11. Personliga ombud, punkt 19 (v, mp)	42
12. Tillsynen över socialtjänsten, punkt 20 (v)	43
13. Ökad kompetens och kvalitet i socialtjänsten, punkt 21 (v, mp)	44
14. Socioekonomiska bokslut, punkt 23 (v)	45
15. Barnhemsplaceringar, punkt 25 (v)	45
Särskilda yttranden	46
1. Barnbidrag och försörjningsstöd, punkt 4 (s)	46
2. Hemlöshet, punkt 6 (s)	46
3. Vård och behandling av missbrukare, Särskilda avgiftningsplatser för kvinnor, Ändring av LVM, Tvångsvård av gravida kvinnor med missbruksproblem och Frivilligorganisationerna och missbruksvården, punkterna 11, 12, 13, 14 och 15 (s)	47
4. Vistelsebegreppet i socialtjänstlagen, punkt 10 (v)	47
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	48
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	48

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Parlamentarisk utredning

1. Parlamentarisk utredning

Riksdagen avslår motion 2006/07:So332 yrkande 1.

Reservation 1 (v)

Försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen

2. Motprestation för försörjningsstöd m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:So332 yrkande 2 och 2006/07:Ub255 yrkande 9.

Reservation 2 (v)

Reservation 3 (mp)

3. Ungdomars inkomst av feriearbete

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:So227 och 2006/07:So451.

4. Barnbidrag och försörjningsstöd

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Sf243 och 2006/07:So332 yrkande 14.

Reservation 4 (v)

5. Barns tillgångar och försörjningsstöd

Riksdagen avslår motion 2006/07:C278 yrkande 2.

6. Hemlöshet

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C276 yrkandena 4, 5 och 14, 2006/07:C320 yrkande 1, 2006/07:C360 yrkande 24, 2006/07:So275 och 2006/07:So330.

Reservation 5 (v, mp)

7. Barnfamiljers situation vid vräkning

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C360 yrkande 25 och 2006/07:So332 yrkande 10.

Reservation 6 (v, mp)

8. Rätt till biträde vid avhysning m.m.

Riksdagen avslår motion 2006/07:C204 yrkande 2.

Reservation 7 (v)

9. Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd

Riksdagen avslår motion 2006/07:So332 yrkande 13.

Reservation 8 (v)

*Vistelsebegreppet i socialtjänstlagen***10. Vistelsebegreppet i socialtjänstlagen**

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:So212, 2006/07:So232, 2006/07:So342, 2006/07:So345 och 2006/07:So396.

*Vård av missbrukare***11. Vård och behandling av missbrukare**

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:So244, 2006/07:So339 yrkande 2, 2006/07:So340 och 2006/07:So397 yrkande 3.

12. Särskilda avgiftningsplatser för kvinnor

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:So416 yrkande 3 och 2006/07:So464 yrkande 45.

Reservation 9 (v)

Reservation 10 (mp)

13. Ändring av LVM

Riksdagen avslår motion 2006/07:So320 yrkandena 1 och 2.

14. Tvångsvård av gravida kvinnor med missbruksproblem

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:So273 och 2006/07:So450.

15. Frivilligorganisationerna och missbruksvården

Riksdagen avslår motion 2006/07:So371.

*Socialtjänstens handläggning av ärenden m.m.***16. Anmälningsskyldighet m.m.**

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:So311 yrkande 6 och 2006/07:So381 yrkande 2.

17. Polisanmälan vid misstanke om brott

Riksdagen avslår motion 2006/07:So381 yrkande 1.

18. Byte av vistelsekommun

Riksdagen avslår motion 2006/07:So457.

19. Personliga ombud

Riksdagen avslår motion 2006/07:So437 yrkande 16.

Reservation 11 (v, mp)

*Kompetens och kvalitet***20. Tillsynen över socialtjänsten**

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C206 yrkande 8 och 2006/07:So332 yrkandena 15 och 17–19.

Reservation 12 (v)

21. Ökad kompetens och kvalitet i socialtjänsten

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:C206 yrkande 7, 2006/07:So252, 2006/07:So310 yrkande 3, 2006/07:So332 yrkandena 12 och 16 samt 2006/07:So463 yrkande 9.

Reservation 13 (v, mp)

22. Sörjandestöd

Riksdagen avslår motion 2006/07:So225.

Socioekonomiska bokslut

23. Socioekonomiska bokslut

Riksdagen avslår motion 2006/07:So332 yrkande 3.

Reservation 14 (v)

Prioriteringsutredning

24. Prioriteringsutredning

Riksdagen avslår motion 2006/07:So289.

Barnhemsplaceringar

25. Barnhemsplaceringar

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:So293, 2006/07:So332 yrkande 20 och 2006/07:So361.

Reservation 15 (v)

Stockholm den 13 februari 2007

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (c), Ylva Johansson (s), Cecilia Widegren (m), Magdalena Andersson (m), Christer Engelhardt (s), Marianne Kierkemann (m), Lars U Granberg (s), Johan Pehrson (fp), Marina Pettersson (s), Jan R Andersson (m), Lennart Axelsson (s), Chatrine Pålsson Ahlgren (kd), Margareta B Kjellin (m), Elina Linna (v), Lars-Ivar Ericson (c), Thomas Nihlén (mp) och Per Svedberg (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas ett sextiotal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2006.

Utskottet fick i samband med sammanträdet den 7 november 2006 en allmän information från Socialstyrelsen om styrelsens verksamhet.

Utskottets överväganden

Parlamentarisk utredning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en parlamentarisk utredning.

Jämför reservation 1 (v).

Motion

I motion So332 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om vad i motionen anförs om en ny parlamentarisk utredning som tar fram förslag för att avhjälpa de brister som beskrivs av Kommittén Valfärdsbokslut.

Bakgrund och tidigare behandling

Kommittén Valfärdsbokslut tillkallades 1999 (S 1999:2, dir. 1999:7). Av direktiven framgick att regeringen ville förbättra kunskapsunderlaget kring välfärdsutvecklingen. Regeringen gav därför i uppdrag åt en grupp forskare att sammanställa den kunskap som finns och identifiera de områden där behovet av ökad kunskap kring välfärdsutvecklingen är angeläget. Kommittén, vars arbete avslutades 2001, avlämnade 14 betänkanden.

I *betänkande 2005/06:SoU31 Socialtjänst (förnyad behandling)* behandlade utskottet en rad motioner om grunderna för socialtjänstpolitiken. Utskottet vidhöll sin inställning gällande målen och de grundläggande principerna för socialtjänsten som den redovisats i *betänkande 2000/01:SoU18*. Utskottet vidhöll också att socialbidraget ska vara ett yttersta skyddsnät för tillfälliga ekonomiska behov och inte fungera som en långsiktig försörjningskälla. Utskottet, som fann att ett omfattande arbete för att minska behovet av försörjningsstöd pågick, avstyrkte motionerna. Reservationer lämnades av var och en av m, fp, kd och v. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2005/06:332).

I *budgetpropositionen för 2007* (prop. 2006/07:1, utg.omr. 9) anför regeringen bl.a. följande om socialtjänstpolitiken:

Målet för politikområdet är:

- att stärka förmågan och möjligheten till social delaktighet för människor i ekonomiskt och socialt utsatta situationer,
- att stärka skyddet för utsatta barn. (s. 124).

— — —

Socialtjänstpolitiken är för sin måloppfyllelse i hög grad beroende av måloppfyllelsen inom andra politikområden. Socialtjänsten utgör ett komplement till de generella ekonomiska stödsystemen för flickor och pojkar, kvinnor och män som av olika skäl är i behov av särskilt stöd. Socialtjänsten har utöver sin servicefunktion och sitt ansvar för behovsprovade stöd- och hjälpåtgärder också befogenheter till myndighetsutövning, t.ex. när det gäller att ingripa till skydd för barn i utsatta situationer. Personer utanför arbetsmarknaden ska få stöd för att så snabbt som möjligt komma in på arbetsmarknaden. (s. 124)

— — —

Utredningen från socialbidrag till arbete har helt nyligen överlämnat sitt betänkande *Från socialbidrag till arbete (SOU 2007:2)* till regeringen. Utredningen har haft i uppdrag att göra en översyn av de insatser samhället erbjuder personer i arbetsför ålder som är beroende av socialtjänstens försörjningsstöd och som med hjälp av olika insatser bedöms kunna få ett arbete. Utredningen kommer enligt uppgift från Socialdepartementet att remissbehandlas inom kort.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att ställa sig bakom önskemålet om en parlamentarisk utredning. Motion So332 (v) yrkande 1 avstyrks.

Försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. motprestation för försörjningsstöd samt frågan om att barnbidrag ska undantas från beräkningsunderlaget för försörjningsstöd.

Riksdagen avslår vidare motionsyrkanden om hemlöshet och barnfamiljers situation vid vräkning med hänsyn till den av regeringen nyligen beslutade hemlöshetsstrategin samt till den pågående översynen av hyreslagen.

Jämför reservationerna 2 (v), 3 (mp), 4 (v), 5 (v, mp), 6 (v, mp), 7 (v) och 8 (v) samt särskilda yttrandena 1 (s) och 2 (s).

Motioner

Motprestation för försörjningsstöd m.m.

I motion So332 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att se över vilka förändringar som är nödvändiga för att säkra att socialtjänstlagen inte vantolkas och att arbetssökande i behov av försörjningsstöd behandlas i enlighet med 1 kap. 1 § socialtjänstlagen.

I motion Ub255 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att socialtjänstlagen ändras så att studenter inte längre ska kunna särbehandlas när de söker försörjningsstöd. Enligt motionärerna ska 4 kap. 4–5 §§ slopas. Studenter ska även i praktiken ha rätt till individuell behovsprövning som andra vuxna medborgare, heter det i motionen.

Beräkningsunderlaget för försörjningsstöd

I motion So332 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om en lagändring för att säkerställa att barnbidraget inte ska ingå i beräkningsunderlaget för socialbidrag. Ett liknande yrkande framförs i motion Sf243 av LiseLotte Olsson m.fl. (v).

I motion So227 av Ann-Christin Ahlberg (s) begärs ett tillkännagivande om att inkomster från barns och ungdomars sommarjobb inte ska påverka en familjs socialbidrag. Ett liknande yrkande framförs i motion So451 av Hans Backman och Agneta Berliner (båda fp).

I motion C278 av Jan Ertsborn (fp) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att barns tillgångar inte ska påverka familjens rätt till socialbidrag.

Bistånd vid vräkning och andra boendeproblem

I motion So332 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att det inte ska vara möjligt att vräka barnfamiljer innan dessa har ett gott boende att flytta till.

I motion C276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör se till att kommunerna även utformar tillfälliga boendelösningar som möjliggör för både kvinnor och män att bo såväl självständigt som tillsammans med en partner och egna barn. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning som undersöker och föreslår åtgärder för att förbättra bostadssituationen vid utskrivning från institution – sjukhus, fängelse eller behandlingshem. Ett likalydande yrkande framförs i motion C320 av Kalle Larsson m.fl. (v) yrkande 1. I yrkande 14 i motion C276 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda och föreslå lagändringar varigenom 4 kap. 1 § socialtjänstlagen kompletteras med en bestämmelse om rätt till egen bostad.

I motion C204 av Egon Frid m.fl. (v) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att hyresgäster ska ha rätt till biträde genom socialtjänstens försorg vid avhysning samt vid borttransporterandet av egendom.

I motion C360 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) yrkande 24 begärs att regeringen återkommer med en rättighetslagstiftning som garanterar alla i Sverige ett boende. Vidare begärs i yrkande 25 att regeringen återkommer med förslag till ändringar i socialtjänstlagen vad avser obligatoriska åtgärder när vräkning eller bostadslöshet av andra orsaker hotar barnfamiljer. Motionärerna anför att så snart Kronofogdemyndigheten får veta att vräk-

ning kan bli aktuellt bör myndigheten meddela socialnämnden. Socialnämnden ska då vara skyldig att snabbt ta fram en handläggare, så att nämnden hinner göra något innan vräkningen verkställs.

I motion So275 av Susanne Eberstein och Jasenko Omanovic (båda s) begärs ett tillkännagivande om rätten för socialtjänsten att överta bostadsbidrag. Motionärerna anför att det för människor som hamnat i en svår ekonomisk situation skulle det underlätta om socialtjänsten i vissa fall fick överta rätten till bostadsbidraget för att tillse att dessa pengar verkligen används till att finansiera boendet.

I motion So330 av Helena Frisk (s) begärs ett tillkännagivande om vikten av samverkan mellan myndigheter och organisationer som arbetar med psykiskt sjuka, drogmissbrukare och hemlösa.

Barnkonventionen

I motion So332 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om att ge IMS i uppdrag att prioritera utvecklingen av metoder för att integrera barnkonventionen i handläggandet av ekonomiskt bistånd.

Gällande rätt

Enligt 1 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) ska samhällets socialtjänst på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor,
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Vidare anføres i paragrafen att socialtjänsten under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation ska inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Verksamheten ska vidare bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

Enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen har den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Enligt 4 kap. 3 § socialtjänstlagen (2001:453) får försörjningsstöd lämnas för skäliga kostnader för

1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning, telefon och tv-avgift,
2. boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

Skäliga kostnader enligt första stycket 1 ska i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl, ska socialnämnden dock beräkna dessa kostnader till en högre nivå. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för detta.

Enligt 4 kap. 4 § första stycket socialtjänstlagen får socialnämnden begära att den som uppbär försörjningsstöd under viss tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat beredas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd, och

- inte har fyllt 25 år, eller
- har fyllt 25 år men av särskilda skäl är i behov av kompetenshöjande insatser, eller
- följer en utbildning med tillgång till finansiering i särskild ordning men under tid för studieuppehåll behöver försörjningsstöd.

Enligt paragrafens andra stycke ska praktik eller kompetenshöjande verksamhet som avses i första stycket syfta till att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Verksamheten ska stärka den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden eller, där så är lämpligt, på en fortsatt utbildning. Den ska utformas med skälig hänsyn till den enskildes individuella önskemål och förutsättningar. Socialnämnden ska enligt tredje stycket samråda med länsarbetsnämnden innan beslut fattas.

Av 4 kap. 5 § framgår att om den enskilde utan godtagbart skäl avböjer att delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet som anvisats enligt 4 §, får fortsatt försörjningsstöd vägras eller nedsättas. Detsamma gäller om han eller hon utan godtagbart skäl uteblir från praktiken eller den kompetenshöjande verksamheten.

Av 16 kap. 2 § första stycket utsökningsförordningen (1981:981) framgår att när ansökan har gjorts om avhysning från en bostad, ska Kronofogdemyndigheten underrätta socialnämnden i den kommun där bostaden finns. Nämnden ska också underrättas om tiden för avhysningsförrättningen.

Av 5 kap. 4 § socialtjänstförordningen (2001:937) framgår att när socialnämnden har fått en underrättelse enligt 16 kap. 2 § utsökningsförordningen om tiden för en avhysning, ska nämnden samma dag sända en bekräftelse av mottagandet till kronofogdemyndigheten. I bekräftelsen ska det anges vem som är ansvarig handläggare vid socialnämnden. En kopia av bekräftelsen ska sändas till den som avhysningen avser.

Bakgrund och tidigare behandling

I februari 2005 tillkallade den dåvarande regeringen en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av de insatser samhället erbjuder personer i arbetsför ålder som är beroende av socialtjänstens försörjningsstöd och som med hjälp av olika insatser bedöms kunna få ett arbete, utredningen *Från socialbidrag till arbete* (S 2005:01, dir. 2005:10). I direktiven anges att utredaren bl.a. ska analysera betydelsen av försörjningsstödet konstruktion när det gäller ekonomiska drivkrafter att gå från ett beroende av socialtjänstens försörjningsstöd till arbete, liksom att klargöra den privatekonomiska lönsamheten vid övergången till olika omfattningar av deltidsarbete. I denna del ingår att se över problematiken med att kommuner gör olika bedömningar när det gäller *hur stora inkomster från feriearbete* en underårig person tillåts ha utan att detta påverkar föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd för den unge samt att ge förslag på hur det belopp som ska undantas vid biståndsberäkningen ska fastställas.

Genom tilläggsdirektiv i juni 2006 (dir. 2006:72) fick utredaren i uppdrag att analysera konsekvenserna av att frångå den gällande principen om att beakta samtliga inkomster vid bedömningen av behovet av ekonomiskt bistånd. Analysen skulle endast avse situationer då ersättningsnivåerna i barnbidraget och andra relevanta transfereringar till barnfamiljer förändras.

Genom tilläggsdirektiv den 23 november 2006 (dir. 2006:120) fick utredningen i uppdrag att beakta regeringens samlade politik för att öka sysselsättningen. Av tilläggsdirektiven framgår vidare att utredningen inte ska lämna förslag på några nya ersättningssystem för den enskilde samt att det uppdrag som utredningen fick i tilläggsdirektiv (dir. 2006:72) inte ska utföras.

Som framgår ovan (s. 9) har utredningen den 24 januari 2007 överlämnat betänkandet *Från socialbidrag till arbete (SOU 2007:2)* till regeringen. Utredningen föreslår bl.a. förbättrade möjligheter till finansiell samordning mellan lokala aktörer, förbättrad rehabilitering för personer med socialbidrag, bättre instrument för att bedöma en arbetssökandes kompetens och förbättrade ekonomiska incitament när enskilda arbetar och samtidigt är beroende av socialbidrag. Vidare föreslår utredningen att man, vid beräkning av skälig levnadsnivå för familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd, ska bortse från faktisk inkomst, högst ett halvt prisbasbelopp, för hemmavarande barn i grundskolan och hemmavarande barn och ungdomar som inte fyllt 21 år och som studerar på gymnasienivå. Enligt uppgift från Socialdepartementet kommer betänkandet att remitteras inom kort.

I *betänkande 2005/06:SoU31 Socialtjänst (förnyad behandling)* behandlades en motion om att barns tillgångar inte ska påverka familjens rätt till socialbidrag (s. 23). Utskottet konstaterade att barn aldrig är underhållsskyldiga gentemot sina föräldrar, men att förekomsten av tillgångar hos ett barn kan beaktas när det gäller barnets del av det försörjningsstöd som

betalas ut. Utskottet anförde vidare att tillgångar som i realiteten inte kan disponeras inte bör tas med i bedömningen. Motionen avstyrktes. (En reservation lämnades av fp.) Riksdagen följde utskottet (rskr. 2005/06:332).

I *Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd (SOSFS 2003:5)* anför följande om barns inkomster och tillgångar:

Eftersom barn aldrig är underhållsskyldiga gentemot sina föräldrar eller eventuella syskon kan barnets egen inkomst bara ligga till grund för den del av det ekonomiska biståndet som gäller barnet.

— — —

Om ett barn har tillgångar som föräldrarna inte kan förfoga över, bör det inte påverka föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd för barnet. Detta gäller t.ex. bankmedel som står under överförmyndarens kontroll, om överförmyndaren inte ger sitt samtycke till uttag.

I *budgetpropositionen för 2007* anför regeringen bl.a. följande om *hemlöshet*:

I januari 2006 presenterade Socialstyrelsen sin senaste kartläggning av hemlöshetens omfattning. Omkring 17 800 personer var hemlösa under en mätvecka 2005. Rapporten visar att hemlösheten ökat sedan mätningen 1999 med cirka 2000–3000 personer. Tre fjärdedelar av dessa är män och en fjärdedel är kvinnor. Andelen kvinnor och personer födda utanför Norden fortsätter att öka. Jämfört med 1999 bor en större andel av de personer som är hemlösa 2005 på härbärke eller andra akutboenden. I absoluta tal är det en ökning från cirka 550 år 1999 till cirka 1 650 personer år 2005. En stor andel av de hemlösa har missbruksproblem, 62 procent, respektive psykiska problem, 40 procent. Drygt 30 procent av de hemlösa är också föräldrar till barn under 18 år.

Hösten 2006 presenterade Socialstyrelsen en utvärdering av de lokala hemlöshetsprojekt som genomförts 2002–2005. Utvärderingen visar att en del av de hemlösa personerna uppnått målet om ett eget kontrakt samtidigt som majoriteten befinner sig i olika former av s.k. boendetrappor. För många har situationen på kort sikt förbättrats eller en försämrad boendesituation förhindrats genom vräkningsförebyggande åtgärder. (s. 132–133)

— — —

Hemlöshet har tidigare huvudsakligen varit ett storstadsproblem, men problemet förekommer även på mindre orter. Bland de hemlösa finns en växande andel med psykisk sjukdom. Alkohol- och narkotikaberoende är också vanligt. Livssituationen för drogberoende personer försvåras ytterligare av hemlöshet. Behandlingen bör därför kopplas till tillgång till bostad. Det är viktigt att kommunerna samverkar med ideella aktörer på detta område för att åstadkomma bästa tänkbara resultat. För fortsatta insatser mot hemlöshet avsätts totalt 33 miljoner kronor 2007 och lika mycket 2008. (s. 134)

I juli 2006 beslutade den tidigare regeringen om direktiv för en *översyn av hyreslagen* (dir. 2006:85). Utredningen har den 1 februari 2007 fått tilläggsdirektiv (dir. 2007:9). I utredningens uppdrag ingår att överväga hur *barnperspektivet* i lagen och lagens karaktär av social skyddslagstiftning lämpligen kan förtydligas. Utredaren ska därvid uppmärksamma de synpunkter som Utredningen om vräkning och hemlöshet bland barnfamiljer

(SOU 2005:88) har lämnat samt departementspromemorian Rättvisa och jämlika villkor på bostadsmarknaden (Ds 2006:9). Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2008.

Utskottet behandlade i *betänkande 2006/07:SoU1 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg m.m.* motioner med krav på åtgärder för *hemlösa* (s. 54). Utskottet anförde bl.a. att betydande medel tillförs för fortsatta insatser mot hemlöshet. Utskottet noterade även att Socialstyrelsen har fortsatt med att stödja utvecklingen av metoder som motverkar hemlöshet samt med att kartlägga hemlöshetens omfattning. År 2005 beviljades 13 hemlöshetsprojekt medel för verksamheter som ska bedrivas under åren 2005–2008, och uppdraget ska redovisas senast den 1 juli 2008. Motionerna fick anses i huvudsak tillgodosedda (reservationer anmäldes av dels s, dels v, dels mp). Riksdagen följde utskottet (rskr. 2006/07:59).

Statsrådet Maria Larsson har i en interpellationsdebatt den 23 januari 2007 anført bl.a. följande (interpellation 2006/07:222):

Egon Frid har frågat mig hur jag avser att verka för att alla människor ska garanteras rätten till en god bostad och om jag avser att ta ett helhetsgrepp på hemlöshetsfrågan kopplad till bostadspolitik.

Det är just behovet av att ta ett helhetsgrepp på hemlöshetsfrågan som är utgångspunkten i den strategi som regeringen avser att ta fram inom kort. När vi diskuterar hemlöshet måste vi komma ihåg att hemlöshet rymmer flera olika situationer. Vi vet att många av de allra mest utsatta som bor på härbärgen eller sover ute har behov av insatser från både psykiatrin, den somatiska vården och socialtjänsten. Sedan finns det hushåll som kan behöva stöd av det allmänna för att ordna en egen bostad. En viktig slutsats från det utvecklingsarbete som hittills har bedrivits är just att hemlöshetsproblematiken inte kan lösas enbart av socialtjänsten utan berör flera politikområden.

Att utgå från de olika hemlöshetssituationer som personer kan befinna sig i under en kortare eller längre tid hjälper oss att se bortom den schablonbild som vi ofta bär på, det vill säga den missbrukande mannen, som Egon Frid beskriver. Utredningen om vräkning och hemlöshet bland barnfamiljer (SOU 2005:88) pekar även på vikten av att uppmärksamma barnens och barnfamiljernas situation.

För att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden krävs därför ett långsiktigt systematiskt arbete.

De människor som befinner sig i en så utsatt situation att de inte vet var de ska tillbringa natten ska veta vart de kan vända sig för att få akut nattlogi. En sådan tak-över-huvudet-garanti har alliansen tidigare lyft fram. En säng för natten löser naturligtvis inte de bakomliggande orsakerna till hemlösheten, och därför är det viktigt att dessa människor erbjuds insatser från såväl socialtjänsten som hälso- och sjukvården.

En annan grupp som jag vill uppmärksamma är personer som befinner sig inom kriminalvårdsanstalt, behandlingsenhet eller annan institution och som inte har ordnat boende vid utskrivning. För denna grupp måste långsiktiga och hållbara strukturer för samverkan byggas upp såväl inom kommunens olika verksamheter som mellan kommun, landsting, kriminalvård och så vidare.

För att underlätta för svagare grupper att etablera sig på bostadsmarknaden har regeringen avsatt 100 miljoner kronor i 2007 års budget.

Sist, men inte minst, vill jag poängtera vikten av ett systematiskt vråkningsförebyggande arbete. Utvärderingar har visat att ett sådant arbete har mycket goda effekter, och jag kommer därför att uppmanera ett sådant arbete som bygger på den kunskap som finns om orsakerna bakom vråkningar och som tar till vara de goda exempel som finns.

De medel som regeringen har avsatt i 2007 års budget för att utveckla det lokala arbetet mot hemlöshet gör det möjligt att involvera berörda aktörer i arbetet för att alla människor ska ha en god bostad.

Regeringen har den 1 februari 2007 fattat beslut om en strategi för att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden. Strategin omfattar fyra mål för det fortsatta arbetet:

1. Alla ska vara garanterade tak över huvudet och erbjudas fortsatta samordnade insatser utifrån individuella behov.
2. Antalet kvinnor respektive män som är intagna eller inskrivna på kriminalvårdsanstalt, behandlingsenhet, har stödboende eller vistas på hem för vård eller boende (HVB) och inte har ordnad bostad inför utskrivning ska minska.
3. Inträde på den ordinarie bostadsmarknaden ska underlättas för kvinnor respektive män som befinner sig i boendetrappor, träningslägenheter eller andra former av boenden som tillhandahålls av socialtjänsten eller andra aktörer.
4. Antalet vråkningar ska minska och inga barn ska vråkas.

Strategin löper under tre år: 2007–2009.

Av strategin framgår vidare att Socialstyrelsen kommer att få i uppdrag att i samråd med berörda myndigheter fördela medel till lokalt utvecklingsarbete och utvärdera insatserna mot uppsatta mål. Regeringen har avsatt drygt 55 miljoner kronor under 2007 och 2008 för detta.

Av *regleringsbrevet för budgetåret 2007* avseende Socialstyrelsen och Boverket framgår att Socialstyrelsen tillsammans med Boverket ska ta fram en plan för *kartläggning av den sekundära bostadsmarknaden* i Sverige. Med sekundär bostadsmarknad avses de bostäder som med olika typer av avtal eller på annat sätt upplåts genom socialtjänstens försorg. Det kan t.ex. vara när socialtjänsten är ägare eller har hyresavtal för att sedan hyra ut till andrahandshyresgäster eller olika former av försöksboenden. Planen ska innehålla ett förslag till hur myndigheterna fortlöpande kan studera den sekundära bostadsmarknadens utbredning och utveckling i Sverige. Uppdraget ska redovisas till regeringen (Socialdepartementet och Finansdepartementet) senast den 1 september 2007.

Av *regleringsbrev för budgetåret 2007* avseende Skatteverket och Kronofogdemyndigheten framgår att Kronofogdemyndigheten får i uppdrag att utveckla *statistik om avhysningar och vråkningar*. Av statistiken ska framgå hur många ansökningar som gjorts samt antalet faktiskt verkställda

avhysningar och vräkningar per kommun. Hushållens sammansättning, inklusive barn i hushållet, ska framgå av statistiken. I sammanhanget bör man överväga om denna statistik ska ingå i Sveriges officiella statistik.

— — — Uppdraget ska redovisas senast den 1 januari 2009.

I budgetpropositionen för 2007 anför regeringen följande angående *barnperspektivet i handläggningen av ekonomiskt bistånd* (s. 130):

Resultatet av länsstyrelsernas tillsyn 2005 visar att handläggningen av ekonomiskt bistånd fortfarande är formaliserad och restriktiv, på bekostnad av individuella bedömningar. Enligt länsstyrelserna kan handlingsplaner ofta vara schablonmässiga. Det alltmer standardiserande arbetssättet leder också till brister i barnperspektivet.

Socialstyrelsen konstaterar dock att det skett en långsam men positiv utveckling när det gäller barnperspektivet i handläggningen av det ekonomiska biståndet, t.ex. lyfts barnen fram tydligare i ärenden som rör familjer med långvarigt biståndsberoende, även om det ser olika ut i kommunerna. Handläggningen präglas dock fortfarande av ett vuxenperspektiv och den allt striktare behovsbedömningen ökar risken att barnens behov inte synliggörs och tillgodoses.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte skäl att föreslå ändringar i socialtjänstlagen (2001:453) på det sätt som föreslås i motion Ub255 (mp) yrkande 9. Utskottet är inte heller berett att tillmötesgå önskemålet om ett uppdrag till Socialstyrelsen enligt motion So332 (v) yrkande 2. Motionsyrkandena avstyrks.

I betänkandet Från socialbidrag till arbete (SOU 2007:2) föreslås att ungdomar som feriearbetar och som lever i ett hushåll som är beroende av ekonomiskt bistånd ska få behålla sina inkomster upp till en viss gräns. Utskottet ser positivt på förslaget i denna del. Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet. Motionerna So227 (s) och So451 (fp) avstyrks i den mån de inte är tillgodosedda med det anförda.

Utskottet är inte berett att föreslå ett initiativ av innebörd att barnbidraget ska undantas från beräkningsunderlaget för försörjningsstöd. Motionerna So332 (v) yrkande 14 och Sf243 (v) avstyrks.

I motion C278 (fp) yrkande 2 framförs kritik mot att barns tillgångar och inkomster ingår i beräkningsunderlaget för ekonomiskt bistånd. Utskottet konstaterar att barn aldrig är underhållsskyldiga gentemot sina föräldrar. Däremot kan förekomsten av tillgångar hos ett barn beaktas när det gäller barnets del av det försörjningsstöd som betalas ut. Av Socialstyrelsens riktlinjer framgår att tillgångar som i realiteten inte kan disponeras inte bör tas med i bedömningen. Utskottet anser inte att riksdagen bör ta något initiativ. Motionsyrkandet avstyrks.

Utskottet anser att det är mycket angeläget att alla ansträngningar görs för att komma till rätta med den svåra problematik som hemlöshet utgör. Det är därför med tillfredsställelse som utskottet konstaterar att regeringen helt nyligen presenterat en strategi om hemlöshet. Utskottet kan också kon-

statera att det pågår utvecklingsarbete i frågan om hemlöshet vid flera myndigheter. Vad särskilt gäller frågan om att det i vissa situationer skulle underlätta om bostadsbidraget betalades ut direkt till socialnämnden framgår det av regeringens hemlöshetsstrategi att denna fråga kommer att övervägas inom ramen för strategin. Riksdagen bör därför inte ta något initiativ. Motionerna So275 (s), So330 (s), C276 (v) yrkandena 4, 5 och 14, C320 (v) yrkande 1 och C360 (mp) yrkande 24 avstyrks i den mån de inte är tillgodosedda med det anförda.

Hyreslagen (12 kap. jordabalken) är för närvarande föremål för översyn. Enligt utredningens direktiv ska utredaren överväga frågan om hur barnperspektivet och lagens karaktär av social skyddslagstiftning lämpligen kan förtydligas. Vidare framgår av den ovan nämnda hemlöshetsstrategin att ett mål med strategin är att inga barn ska vråkas. Resultatet av det pågående arbetet bör avvaktas. Motionerna So332 (v) yrkande 10 och C360 (mp) yrkande 25 avstyrks.

Utskottet anser inte heller att motion C204 (v) yrkande 2, i vilken begärs ett tillkännagivande om att hyresgäster ska ha rätt till biträde genom socialtjänstens försorg vid avhysning samt vid borttransporterandet av egendom, bör föranleda något initiativ från riksdagen. Utskottet erinrar om regleringen i 5 kap. 4 § socialtjänstförordningen. Motionsyrkandet avstyrks.

Utskottet vill understryka vikten av ett barnperspektiv vid handläggningen av ekonomiskt bistånd. Utskottet utgår från att regeringen noga följer frågan och återkommer till riksdagen om så erfordras. Motion So332 (v) yrkande 13 avstyrks.

Vistelsebegreppet i socialtjänstlagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår, med hänvisning till en aviserad översyn av vistelsebegreppet ur olika perspektiv, motionsyrkanden om vistelsekommun och hemtjänst.

Jämför särskilt yttrande 4 (v).

Motioner

I motion So396 av Eva Olofsson m.fl. (v) begärs att regeringen lägger fram förslag till en mindre ändring av socialtjänstlagen i form av ett undantag från vistelsekommunens ansvar när det gäller hemtjänst.

I motion So232 av Jan-Olof Larsson och Hans Hoff (båda s) begärs ett tillkännagivande om en ändring av socialtjänstlagen som möjliggör för kommuner som utför hemtjänstinsatser för personer som är hemmahörande i annan kommun att få ersättning från hemkommunen. Enligt motionärerna blir det allt vanligare att människor under långa perioder vistas i sina fri-

tidshus, framför allt efter pensioneringen. I de kommuner som har en hög andel sommarboende har därför problemen med att kunna ombesörja behovet av hemtjänst accelererat. Liknande yrkanden finns i motionerna So212 av Inger René och Marietta de Pourbaix-Lundin (båda m), So342 av Göran Persson i Simrishamn (s) och So345 av Jan Ertsborn (fp).

Gällande rätt

Enligt 2 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) svarar varje kommun för socialtjänsten inom sitt område. Av 2 kap. 2 § samma lag framgår att kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har erfarit att regeringen avser att se över frågan om vistelsebegreppet i socialtjänstlagen ur olika perspektiv. Detta välkomnas av utskottet. Något tillkännagivande från riksdagen är för närvarande inte erforderligt. Motionerna So212 (m), So232 (s), So342 (s), So345 (fp) och So396 (v) är till viss del tillgodosedda.

Vård av missbrukare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om vård och behandling av personer som missbrukar. Motionerna får anses åtminstone delvis tillgodosedda främst med hänsyn till satsningen Ett kontrakt för livet.

Riksdagen avslår vidare, bl.a. med hänvisning till pågående arbete, motionsyrkanden om särskilda avgiftningsplatser för kvinnor, ändring av LVM, tvångsvård av gravida missbrukare samt frivilligorganisationernas betydelse inom missbrukarvården.

Jämför reservationerna 9 (v) och 10 (mp) samt särskilt yttrande 3 (s).

Motioner

Vård och rehabilitering

I motion So244 av Christina Oskarsson (s) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att erbjuda fler alkoholister vård i form av självhjälpssystem.

I motion So339 av Hillevi Larsson (s) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att överväga former för rehabilitering av de missbrukare som går miste om sin drog och därmed kommer att behöva behandling under

en övergångsperiod, som en väg tillbaka till ett fullvärdigt drogfrött liv. Motionären anför att en mycket stor del av landets missbrukare är läkemedelsberoende patienter.

I motion So397 av Ulf Nilsson (fp) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om villkoren för Metadon- och Subutexbehandling. Även i motion So340 av Hillevi Larsson (s) begärs ett tillkännagivande om Metadon- och Subutexbehandling.

Ändring av LVM

I motion So320 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om behovet att ändra ordet "närstående" i 13 § första stycket 2 lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) till "annan". Enligt motionären borde det anses föreligga grund för omedelbart omhändertagande även i de fall som det finns en överhängande risk för att missbrukaren till följd av sitt tillstånd kommer att allvarligt skada sig själv eller någon annan som självfallet kan, men inte nödvändigtvis måste, vara närstående. Vidare begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om behovet att införa ett nytt andra stycke i 15 § LVM med följande lydelse: "För den angivna tidsfristen ska bestämmelserna i 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid tillämpas." Motionären anför att det framgår av motiven till lagtexten att lagen om beräkning av lagstadgad tid ska tillämpas. För tydlighets skull bör detta anges.

Frivilligorganisationers insatser

I motion So371 av Dan Kihlström (kd) begärs ett tillkännagivande om frivilliga organisationers insatser inom missbrukarvården. Motionären anför att det behövs en ökad samverkan mellan olika aktörer inom missbrukarvården och att de frivilliga organisationerna spelar en viktig roll.

Behovet av särskilda insatser för missbrukande kvinnor.

I motion So273 av Agneta Lundberg och Eva Sonidsson (båda s) begärs ett tillkännagivande om satsning på åtgärder riktade till gravida missbrukare. Motionärerna anför att det bör finnas en möjlighet till tvångsvård i de fall en gravid kvinna, trots erbjudanden om hjälp, fortsätter sitt alkoholmissbruk.

I motion So450 av Solveig Hellquist (fp) begärs ett tillkännagivande om tvångsvård för gravida missbrukare. Enligt motionären har alkohol- och narkotikakonsumtionen ökat, inte minst bland unga kvinnor. Motionären hänvisar till en studie enligt vilken ca 30 % av blivande mödrar fortsätter att dricka under graviditeten och 17 % dricker i en omfattning som kan innebära risk för skador på fostret.

I motion So416 av Eva Olofsson m.fl. (v) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om könsseparata behandlingsmöjligheter för missbrukande kvinnor och flickor. Motionärerna anför att kompetens härigenom kan samlas

både vad gäller missbruksproblematiken och vad gäller våld mot kvinnor. En ytterligare fördel är att en kvinna som utsatts för våld inte riskerar att behöva genomgå behandling i samma grupp som den man som utsatt henne för våldet.

Även i motion So464 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) yrkande 45 begärs ett tillkännagivande om tillgång till särskilda avgiftningsplatser för kvinnor som missbrukar narkotika.

Gällande rätt

Enligt 5 kap. 9 § socialtjänstlagen ska socialnämnden aktivt sörja för att den enskilde missbrukaren får den hjälp och vård som han eller hon behöver för att komma ifrån missbruket. Nämnden ska i samförstånd med den enskilde planera hjälpen och vården och noga bevaka att planen fullföljs.

Regler om tvångsvård av missbrukare finns i lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). I 2 § första stycket LVM anges följande:

Vård inom socialtjänsten ges en missbrukare i samförstånd med honom eller henne enligt bestämmelserna i socialtjänstlagen (2001:453). En missbrukare ska dock beredas vård oberoende av eget samtycke under de förutsättningar som anges i denna lag (tvångsvård).

Bakgrund och tidigare behandling

I betänkande 2005/06:JuSoU1 *Svensk narkotikapolitik* gjorde sammansatta justitie- och socialutskottet ett enigt tillkännagivande om *avgiftning för narkomaner*. Utskottet anförde följande:

En fungerande missbrukarvård kräver enligt utskottets mening ett tillräckligt antal platser för avgiftning. Det är även viktigt att dessa platser utformas utifrån de olika behov som vuxna och barn med missbruksproblem kan ha. Utskottet noterar att det i handlingsplanen anförts att behandlingsinsatser ska vara rätt avpassade och utformade och att hänsyn ska tas till bl.a. kön och ålder. Detta är positivt men utskottet delar bedömningen i motion MJ351 (mp, -) yrkande 22 och anser att det är angeläget att det finns särskilda avgiftningsplatser för kvinnor. Det får ankomma på regeringen att i samtal med sjukvårdshuvudmännen eller på annat lämpligt sätt tillse att ett tillräckligt antal sådana platser tillskapas. Detta bör riksdagen med bifall till motion MJ351 (mp, -) yrkande 22 och delvis bifall till motionerna So209 (m) och 2004/05:So36 (m) yrkande 3 ge regeringen till känna.

Från *Socialdepartementet* har inhämtas att regeringen har för avsikt att ta upp frågan om särskilda avgiftningsplatser för kvinnor med landstingen under år 2007.

I betänkande 2005/06:JuSoU1 behandlades vidare motionsyrkanden om att *ändra 13 och 15 §§ LVM*. De motionsyrkanden som behandlades är identiska med de nu aktuella yrkandena 1 och 2 i motion So320. Utskottet konstaterade att beslut om vård enligt LVM kan fattas om missbrukaren bl.a. kan befaras allvarligt kunna skada någon närstående. Utskottet var inte berett att ändra förutsättningarna för tvångsvård på det sätt som yrka-

des i motionerna. Motionsyrkandena avstyrktes därför. Utskottet ansåg inte heller att det var motiverat med ett tillägg till LVM på det sätt som föreslagits. Även detta motionsyrkande avstyrktes därför. (En gemensam reservation lämnades av m, fp, kd och c med följande lydelse:

Vi anser att kretsen av människor som ska vara med i bedömningen när det gäller tvångsvård enligt bl.a. LVM bör vidgas. Det är inte bara missbrukaren som är drabbad och i behov av vård, utan hela familjen är i behov av hjälp. Ordet ”närstående” i 13 § 2 i LVM bör därför ersättas med ordet ”annan”. Vidare anser vi, för att tydliggöra att uttrycket ”dagen efter” inte alltid kommer att vara dagen efter beslutet, att en hänvisning till bestämmelserna i 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid bör göras i ett nytt andra stycke till 15 § LVM. Detta bör ges regeringen till känna.)

När det gäller *frivilligorganisationerna och missbruksvården* anförde utskottet i det ovan nämnda betänkandet 2005/06:JuSoU1 att frivilligorganisationerna har en stor betydelse när det gäller att komplettera samhällets insatser på det sociala området, men att något tillkännagivande härom dock inte var nödvändigt. Utskottet ansåg inte heller att riksdagen borde ta något initiativ för att regeringen ska tillsätta ett nationellt samråd med inriktning mot ideell missbrukarvård. Motioner avstyrktes. (En reservation lämnades av kd.)

Även motioner om *Metadon- och Subutexbehandling* behandlades senast i betänkande 2005/06:JuSoU1. Sammansatta justitie- och socialutskottet anförde bl.a. följande (s. 33-34):

Sammansatta justitie- och socialutskottet delar regeringens uppfattning att vård och behandling samt andra rehabiliteringsinsatser utgör grunden när det är fråga om att hjälpa personer med missbruksproblem att komma ifrån sitt beroende. För en väl fungerande missbrukarvård krävs kunskaper om missbrukets omfattning och karaktär, vårdbehov hos olika riskgrupper och personer med missbruksproblem samt kvalitet i, och effekter av, de olika insatser som görs. Härvid är Socialstyrelsens arbete med nationella riktlinjer för missbrukarvården samt utveckling av kvalitetskriterier av central betydelse. Även Socialstyrelsens och Läkeemedelsverkets föreskrifter för behandling med narkotikaklassificerade läkemedel vid opiatmissbruk är av stor betydelse. När det gäller läkeemedelsassisterad behandling anser utskottet att väntetiderna för att få komma med i ett behandlingsprogram måste kortas. Vidare vill utskottet framhålla vikten av att vårdinsatserna syftar till ett liv fritt från missbruk och illegala droger.

Utskottet delar vidare regeringens uppfattning att det är viktigt att åtgärder mot missbruk är uthålliga och långsiktiga och bygger på ett värkedjerspektiv. Utskottet ser därför positivt på den särskilda satsningen under 2005–2007 på missbrukarvård benämnd Ett kontrakt för livet. Mot bakgrund av vad som anförts får motionerna – – – anses åtminstone delvis tillgodosedda.

En gemensam reservation lämnades av m, fp, kd och c med följande lydelse:

Vi anser att människor med missbruk av narkotika har rätt till behandling med vetenskapligt belagd effekt. De måste därför i mycket högre utsträckning erbjudas behandlingsmetoder, t.ex. kognitiv beteendeterapi, samt underhållsbehandling med Subutex eller Metadon under

ordnade former och i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter. Vidare anser vi att kriterierna för metadonbehandling saknar flexibilitet och att de därför behöver utredas och förändras. I denna utredning bör även Subutex ingå. Det har i Sverige utförts en studie med buprenorfin i kombination med modern psykologisk behandling. Studien har tydligt visat att den sociala funktionen har förbättrats markant samtidigt som droganvändningen har minskat kraftigt eller upphört. Vi anser att fler heroinister bör få ta del av denna kombinationsbehandling. Detta bör ges regeringen till känna.

Statsrådet Maria Larsson har i ett *frågesvar* den 8 november 2006 (2006/07:71) anfört följande:

Lars-Ivar Ericson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att förbättra vården av tunga narkomaner.

Lars-Ivar Ericson menar att vården av tunga narkomaner inte är anpassad till dagens kunskapsläge och nämner som exempel underhållsbehandling med Subutex.

Sedan den 1 januari 2005 är användningen av Subutex reglerat i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2004:8). Dessa bygger på medicinsk evidens som tagits fram av en expertgrupp.

Läkemedelsassisterad underhållsbehandling är en viktig komponent i behandlingen av personer med opiatberoende. För att behandlingen ska bli framgångsrik måste sociala behov, såsom behov av bostad, skuldsaner- ning, sysselsättning eller psykosociala stödåtgärder, tillgodoses. Det är en legitimerad läkare med specialistkompetens i psykiatri som avgör om en patient ska ges underhållsbehandling. Bedömningen ska göras i samråd med kommunens socialtjänst. Om patienten inte är aktuell inom socialtjänsten och inte har behov av socialtjänstens insatser är samråd inte nödvändigt. Det kan förekomma att socialtjänsten och beroendevården har olika uppfattning om en behandling ska påbörjas. I dessa situationer är det den behandlande läkaren som avgör om underhållsbehandling ska inledas.

I detta sammanhang vill jag också nämna att det för närvarande pågår ett omfattande arbete både inom kommunerna, Statens institutionsstyrelse och kriminalvården för att utveckla mer kvalificerade och långsiktiga vårdinsatser för personer med tungt missbruk. Denna satsning omfattar totalt 820 miljoner kronor under 2005–2007.

Motioner om missbrukarvård behandlades vidare av utskottet i *betänkande 2004/05:SoU15 Stärkt rättssäkerhet och vårdinnehåll i LVM-vården*. I betänkandet behandlades bl.a. motioner om *frivilliga organisationers insatser inom missbrukarvården*. Utskottet delade de synpunkter som framfördes i motionerna men ansåg inte att det var nödvändigt med något tillkännagivande till regeringen på området. (En gemensam reservation anmäldes i denna del av m, fp, kd och c. Reservanterna ansåg att en utredning borde tillsättas med uppdrag att genomgripande belysa frivilligorganisationernas betydelse inom missbrukarvården samt föreslå åtgärder som stärker både organisationerna och volontärerna.) I samma betänkande behandlades *motionsyrkanden om tvångsvård av gravida kvinnor med missbruksproblem*. Utskottet anförde bl.a. att det är mycket angeläget att förebygga fetalt alkoholsyndrom och andra skador till följd av att modern har missbrukat under graviditeten. Enligt utskottet borde detta dock, på av utskottet anförda skäl, ske genom insatser på frivillig grund om inte tvångs-

vård kan motiveras utifrån kvinnans eget vårdbehov. Motioner avstyrktes. (En gemensam reservation anmäldes i denna del av m, fp, kd och c i vilken förordades att LVM borde ändras så att tvångsvård av gravida kvinnor med missbruksproblem ska kunna ske när detta är nödvändigt för att förebygga fosterskador.) Riksdagen följde utskottet (rskr. 2004/05:271).

Utredningen om tillsynen inom socialtjänsten (S 2004:12) lämnade sitt delbetänkande En bättre tillsyn av missbrukarvården (SOU 2006:57) i juli 2006. Utredningen föreslår bl.a. följande. En förstärkning av tillsynen bör ske inom ramen för länsstyrelsernas och Socialstyrelsens nuvarande ansvar. Utredningen föreslår att länsstyrelserna och Socialstyrelsen tillförs ökade resurser som omfattar ca 30 nya tjänster för tillsyn över missbrukarvården. För att markera att tillsynen ska ha fokus på pågående ärenden och således inte begränsas till granskning av ärenden i efterhand föreslår utredningen att länsstyrelsernas tillsynsuppdrag avseende tvångsvård enligt LVU och LVM förtydligas genom ett tillägg i socialtjänstlagen. De åtgärder som vidtagits inom ramen för *Ett kontrakt för livet* för att förstärka vårdinnehållet i LVM-vården och förbättra eftervården bör bli en del av den ordinarie missbrukarvården.

Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

I *budgetpropositionen för 2007* anför regeringen bl.a. följande om missbrukarvårdssatsningen *Ett kontrakt för livet*:

Satsningen innebär riktade statsbidrag till missbrukarvården på 820 miljoner kronor under 2005–2007.

För utvecklingsinsatser i enlighet med betänkandet (SOU 2005:82) Personer med tungt missbruk avsätts totalt 400 miljoner kronor. Av dessa medel fördelade länsstyrelserna år 2005 49,1 miljoner kronor och år 2006 fördelas 100 miljoner kronor till kommunerna. Socialstyrelsen ansvarar för utvärdering.

För att förstärka LVM-vården får de kommuner som åtar sig att aktivt medverka i vårdplanering och eftervård sin avgift väsentligt reducerad under den tid som vård i annan form enligt 27 § LVM pågår. För detta område avsätts 300 miljoner kronor. Statens institutionsstyrelse (SiS) har ansvar för genomförande och utvärdering.

Slutligen avsätts 120 miljoner kronor för att bekämpa drogmissbruk inom kriminalvården (se UO 4). (s. 126)

I *budgetpropositionen* anför regeringen vidare:

Våren 2006 presenterade Socialstyrelsen ett förslag till riktlinjer för missbruks- och beroendevården. Efter remissbehandling kommer de slutliga riktlinjerna att publiceras under senhösten 2006. Parallellt har en modell utvecklats för att följa, stödja och utveckla kvaliteten i missbrukarvården utifrån ett antal kvalitetsindikatorer.

Socialstyrelsen har i uppdrag att utreda om gravida kvinnor med missbruk får den vård de behöver för att uppnå en alkohol- och narkotikafri graviditet inklusive frågan om tvångsomhändertagande enligt LVM samt hur det långsiktiga stödet till såväl föräldrar som barn kan stärkas. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2007. (s. 126)

— — —

Statens institutionsstyrelses uppdrag att introducera en del av missbrukarvårdssatsningen Ett kontrakt för livet till landets kommuner kom igång under andra halvåret 2005. Den har inneburit att efterfrågan på LVM-vård har ökat väsentligt och att intresset för vård av missbrukare bedöms vara klart större hos kommunerna än tidigare. För missbrukarvårdens del innebar det nya läget att efterfrågan i slutet av 2005 motsvarar det platsantal som SiS har till sitt förfogande. SiS genomför även sedan 2004 en treårig försöksverksamhet med en förstärkt vårdkedjemodell i LVM. (s. 128)

Statsrådet Maria Larsson har i ett frågesvar den 22 november 2006 anfört bl.a. följande (fråga 2006/07:133):

Lars Gustafsson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att förbättra kommunernas mottagande av personer med alkoholmissbruk.

Det är en oroande bild Lars Gustafsson ger av situationen för personer som tagit sig mod och kraft att be om hjälp för sitt missbruk. Det är särskilt bekymmersamt därför att studier visar att väntetider och köer hindrar den enskildes motivation och försämrar vårdens utfall. Därför är det viktigt att vården kan agera snabbt och ta till vara den vilja som individen uttrycker genom att erbjuda vård och stöd med kort varsel.

Det Lars Gustafsson berättar visar på en oacceptabel situation i vissa kommuner. Detta är något som vi som nytilträd regering vill förändra. Samtidigt finns kommuner som gör ett bra arbete med att utveckla sin missbrukarvård. Bland annat kan kommuner för närvarande söka statsbidrag för att införa och tillämpa en lokal behandlingsgaranti för personer med tungt missbruk om längsta väntetid till ett första samtal och till att en individuell vårdplan upprättas. Effekterna av detta utvecklingsarbete utvärderas av Socialstyrelsen. I detta sammanhang vill jag också nämna att Socialstyrelsen utarbetar kvalitetsindikatorer för missbrukarvården, som även de kan ge ett värdefullt bidrag.

Utredningen om tillsynen inom socialtjänsten (S2004:12) har lämnat ett delbetänkande om en bättre tillsyn av missbrukarvården (SOU 2006:57). Utredningens förslag har nyligen remissbehandlats och kommer att beredas inom Regeringskansliet.

Att bryta ett missbruk kräver både kraft och motivation och därför ser den nya regeringen det som mycket angeläget att vård och stöd erbjuds när en person med missbruk eller en anhörig vill ha hjälp till förändring.

Från Socialstyrelsen har inhämtats att *Socialstyrelsens riktlinjer för missbruks- och beroendevården* kommer att presenteras den 16 februari 2007.

Utskottets ställningstagande

Vård och behandling samt andra rehabiliteringsinsatser utgör grunden för att hjälpa personer med missbruksproblem att komma ifrån sitt beroende. Utskottet ser därför positivt på satsningen Ett kontrakt för livet som innebär riktade statsbidrag till missbrukarvården på 820 miljoner kronor under 2005–2007. De nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård som Socialstyrelsen inom kort kommer att presentera bedömer utskottet vara av stor betydelse i sammanhanget. Detsamma gäller Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkemedelsassisterad underhållsbehandling vid opiatberoende. Utskottet vill också peka på att betänkandet En bättre tillsyn av missbrukarvården (SOU 2006:57) bereds i Regeringskansliet.

Denna beredning bör enligt utskottet avvaktas. Mot bakgrund av det anförda får motionerna So244 (s), So339 (s) yrkande 2, So340 (s) och So397 (fp) yrkande 3 anses åtminstone delvis tillgodosedda.

Utskottet vidhåller sin uppfattning att det är angeläget att det finns särskilda avgiftningsplatser för kvinnor samt att det får ankomma på regeringen att i samtal med sjukvårdshuvudmännen eller på annat lämpligt sätt tillse att ett tillräckligt antal sådana platser tillskapas. Utskottet noterar att regeringen har för avsikt att ta upp frågan om särskilda avgiftningsplatser för kvinnor med sjukvårdshuvudmännen. Något nytt tillkännagivande från riksdagen är därför inte erforderligt. Utskottet avstyrker därmed motionerna So416 (v) yrkande 3 och So464 (mp) yrkande 45.

I motion So320 (m) yrkande 1 anføres att ett omedelbart omhändertagande borde kunna ske även i de fall det finns en överhängande risk för att missbrukaren till följd av sitt tillstånd kommer att allvarligt skada sig själv eller någon annan som inte nödvändigtvis måste vara närstående. Utskottet hyser stor förståelse för motionernas synpunkter, men är inte för närvarande berett att föreslå att en förändring av lagstiftningen. Utskottet förutsätter att regeringen noga följer frågan. Inte heller är utskottet berett att föreslå ett sådant tillägg till LVM som föreslås i motionens yrkande 2. Motionen avstyrks.

Utskottet ser mycket allvarligt på frågan om kvinnors missbruk under graviditet. Det är därför med tillfredsställelse som utskottet konstaterar att Socialstyrelsen har i uppdrag att utreda om gravida kvinnor med missbruk får den vård de behöver för att uppnå en alkohol- och narkotikafri graviditet. I det sammanhanget ska styrelsen föreslå hur en indikation för tvångsvård kan utformas. Motionerna So273 (s) och So450 (fp) är därmed tillgodosedda.

Utskottet har erfarit att regeringen avser att se över frågan om frivilligorganisationernas betydelse inom missbrukarvården. Motion So371 (kd) är därmed tillgodosedd.

Socialtjänstens handläggning av ärenden m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. anmälningsplikt, polisanmälan vid misstanke om brott, byte av vistelsekommun samt personliga ombud.

Jämför reservation 11 (v, mp).

Motioner

Anmälningssplikt m.m.

I motion So311 av Maria Lundqvist-Brömster och Barbro Westerholm (båda fp) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att utreda om lagen om anmälningssplikt när det gäller övergrepp mot barn ska vidgas till att omfatta också vuxna med fysiskt, psykiskt eller socialt handikapp samt äldre.

I motion So381 av Annelie Enochson (kd) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att sociala myndigheters skyldigheter att polisanmäla sexualbrott ska skärpas. Vidare begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning med syfte att beskriva förutsättningar och möjligheter att ta itu med sexuella övergrepp (upptäcka, anmäla, möta och stödja barnet) bland samtliga yrkesgrupper som har anmälningssplikt vid misstanke om sexuella övergrepp.

I motion So457 av Åsa Lindestam (s) begärs ett tillkännagivande om skydd av barn. Motionären anför att socialtjänsten kan bistå familjer som själva ansökt om biståndsinsatser eller om det kommit till socialtjänstens kännedom genom en anmälan att barn inte får sina behov tillgodosedda i hemmet. I bägge fallen påbörjas en utredning om barnets behov. Motionären påpekar att om familjen flyttar är det viktigt att socialtjänsten inom den kommun barnet flyttar till får information och kunskap om familjens behov. Det borde åligga socialtjänsten i den kommun som barnet flyttar från att informera mottagande kommun.

Personligt ombud

I motion So437 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om att under mandatperioden skriva in rätten till personligt ombud i socialtjänstlagen. Motionärerna anför att det finns en reell risk att kommuner och landsting i en ekonomiskt trängd situation inte prioriterar verksamheten med personligt ombud, trots att denna visat sig lyckosam.

Gällande rätt

I 11 kap. 2 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453) anges bl.a. att vid en utredning av om socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd eller stöd får nämnden, för bedömningen av behovet av insatser, konsultera sakkunniga samt i övrigt ta de kontakter som behövs. Av 4 § första stycket i samma kapitel framgår att socialnämnden är skyldig att slutföra en utredning enligt 2 § och fatta beslut i ärendet även om barnet byter vistelsekommun. Den nya kommunen är skyldig att på begäran bistå med den utredning som socialnämnden kan behöva för att fatta beslut i ärendet. Av paragrafens tredje stycke framgår att första stycket inte gäller om den nya vistelsekommunen samtycker till att ta över utredningen av ärendet eller om ärendet annars flyttas över.

I 14 kap. 1 § andra stycket socialtjänstlagen uttalas bl.a. att socialtjänsten är skyldig att genast anmäla till socialnämnden om den i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Detta gäller även dem som är anställda hos myndigheten.

Den tidigare s.k. tvåårsregeln i sekretesslagen, som innebar att uppgifter som omfattades av bl.a. socialtjänstsekretess endast fick lämnas till de brottsutredande myndigheterna om de angick misstanke om brott för vilket inte var stadgat lindrigare straff än fängelse i två år, ändrades 2006 så att sådana uppgifter som huvudregel får lämnas till de brottsutredande myndigheterna utan hinder av sekretess, om de angår misstanke om brott för vilket inte är stadgat lindrigare straff än fängelse i *ett* år. Bestämmelsen återfinns i 14 kap. 2 § femte stycket sekretesslagen (1980:100).

Vidare framgår av 14 kap. 2 § sjätte stycket sekretesslagen att socialtjänstsekretessen inte hindrar att uppgift som angår misstanke om brott enligt 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken eller som avses i lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor, mot någon som inte har fyllt 18 år, lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Bakgrund och tidigare behandling

Utskottet behandlade senast i *betänkande 2005/06:SoU31 Socialtjänst (förnyad behandling)* motioner om socialtjänstens skyldighet att anmäla brott och övergrepp m.m. Utskottet gjorde ett enigt tillkännagivande om *anmälningskyldighet angående barnmisshandel*. Utskottet anförde bl.a. följande:

Anmälningskyldigheten har nyligen genom lag gjorts mer omfattande. Utskottet noterar med tillfredsställelse att länsstyrelserna tillförs nya resurser år 2006 och 2007, för att klara tillsynen över socialtjänsten samt att länsstyrelserna ska sammanställa och redovisa genomförd tillsyn och gjorda iakttagelser i en rapport till regeringen senast den 1 april 2008. Detta framgår av länsstyrelsernas regleringsbrev 2006. Utskottet ser det därtill som angeläget att regeringen, i regleringsbrev till Socialstyrelsen, även påtalar vikten av att berörda tillsynsmyndigheter uppmärksammar och följer upp hur verksamheter med anmälningskyldighet kan bli bättre på att upptäcka och anmäla misstanke om barnmisshandel.

Riksdagen följde utskottet (rskr. 2005/06:332).

Från Socialdepartementet har inhämtats att departementet inte noterat tillkännagivandet, men att en ändring i regleringsbrevet till Socialstyrelsen för att tillgodose tillkännagivandet beslutats den 8 februari 2007.

Av *regleringsbrev för budgetåret 2007 avseende länsstyrelserna* framgår att länsstyrelserna ska sammanställa och redovisa genomförd tillsyn och gjorda iakttagelser i en gemensam rapport som ska överlämnas till regeringen (Socialdepartementet) senast den 1 april 2008. Redovisningen ska beskriva socialtjänstens barn- och ungdomsvård – både det som är bra och det som brister samt trender inom området. Redovisningen ska även inne-

hålla uppgifter om länsstyrelsens insatser för att komma till rätta med brister och missförhållanden samt vad dessa insatser resulterar i. Av redovisningen ska även framgå hur många förstärkningstjänster som tillförts tillsynen av socialtjänstens verksamhet för barn och unga 2006 respektive 2007.

Inom Socialdepartementet har upprättats en *promemoria om skyddsutredningar avseende barn* (S2006/6778/ST). Promemorian har remissbehandlats och bereds för närvarande i Regeringskansliet. I promemorian behandlas frågan om utredningar om barns död i vissa fall. Av *Statsrådsberedningens propositionsförteckning* från den 16 januari 2007 framgår att regeringen avser att överlämna en proposition i frågan till riksdagen i mars 2007.

Nationell psykiatrisamordning lämnade i november 2006 sitt slutbetänkande *Ambition och ansvar* (SOU 2006:100). I betänkandet anförts att verksamheterna med personligt ombud även fortsatt bör finansieras med statliga medel samt att de personliga ombudens fristående ställning gentemot vårdgivare och myndigheter ska bevaras (s. 339). Betänkandet remissbehandlas för närvarande. Remisstiden utgår den 20 april 2007.

I *betänkande 2005/06:SoU1 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg* behandlade utskottet ett motionsyrkande om att rätten till *personligt ombud* bör skrivas in i socialtjänstlagen. Utskottet anförde bl.a. att det är mycket angeläget att verksamheten med personliga ombud fortsätter att utvecklas samt att utskottet utgick från att regeringen följer utvecklingen på området, bl.a. genom den nationella psykiatrisamordnaren. Utskottet ansåg inte att riksdagen i nuläget behövde ta något initiativ. (En reservation lämnades av v.)

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis anförda att det enligt utskottets uppfattning är anmärkningsvärt att det tillkännagivande som riksdagen gjorde om anmälningsskyldighet och barnmisshandel inte noterades av regeringen (2005/06:SoU31, rskr. 2005/06:332). Utskottet kan dock konstatera att regeringen den 8 februari 2007 fattade beslut om ändring i regleringsbrevet avseende Socialstyrelsen för att tillgodose tillkännagivandet.

Reglerna om anmälningsskyldighet i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen, som ändrades den 1 juli 2003, är enligt utskottets uppfattning ändamålsenliga och har en viktig funktion att fylla. Utskottet förutsätter att regeringen följer hur anmälningsskyldigheten efterlevs och om så bedöms nödvändigt återkommer med förslag till komplettering av lagstiftningen. Motionerna So311 (fp) yrkande 6 och So381 (kd) yrkande 2 avstyrks.

Socialtjänsten har nyligen fått vidgade möjligheter att lämna annars sekretessbelagda uppgifter till polisen vid misstanke om brott m.m., jämför 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100). Riksdagen bör därför enligt utskottets uppfattning inte ta något initiativ med anledning av motion So381 (kd) yrkande 1.

I 11 kap. 4 § regleras socialnämndens ansvar i de fall ett barn byter vistelsekommun. Utskottet anser att reglerna är väl avvägda och är inte berett att förorda någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motion So457 (s). Motionen avstyrks.

Det är mycket angeläget att verksamheten med personliga ombud fortsätter att utvecklas. Utskottet erinrar om att Nationell psykiatrisamordning i sitt slutbetänkande *Ambition och ansvar* (SOU 2006:100) behandlar verksamheten med personliga ombud. Beredningen inom Regeringskansliet och regeringens kommande ställningstaganden bör avvaktas. Motion So437 (v) yrkande 16 avstyrks.

Kompetens och kvalitet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår, med hänvisning till pågående arbete, motionsyrkanden om bl.a. tillsynen över socialtjänsten samt ökad kompetens och kvalitet i socialtjänsten.

Jämför reservationerna 12 (v) och 13 (v, mp).

Motioner

Tillsyn

I motion So332 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om att oegentligheter och lagbrott ska få omedelbara konsekvenser som indragna tillstånd och stängningar av hem för vård och boende och att detta ska tydliggöras i den lagstiftning som reglerar verksamheten, dvs. socialtjänstlagen och lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga. Vidare begärs i yrkande 18 att barnperspektivet bör stärkas i länsstyrelsernas tillsyn av familjehem och hem för vård och boende. Enligt motionärerna måste länsstyrelsernas verksamhet anpassas så att barns kontakt med myndigheten kan ske på barnets egna villkor och utan risk för repressalier. I yrkande 19 begärs ett tillkännagivande om att se över länsstyrelsernas sanktionsmöjligheter mot en kommun som bryter mot lagen. Motionärerna avser fall där en kommun trots upprepad kritik inte sköter tillsynen av placeringar i familjehem eller hem för vård och boende.

I motion C206 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att se över hur länsstyrelsernas tillsynsverksamhet över socialtjänstens hantering av ärenden om vårdnad, boende och umgänge kan förbättras. Ett liknande yrkande finns i motion So332 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 17.

Kompetens och kvalitet i socialtjänstens vårdnadsutredningar

I motion C206 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att se över hur socialtjänstens utredningar i mål om vårdnad, boende och umgänge ska kunna kvalitetssäkras. Ett liknande yrkande finns i motion So332 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 16.

Kompetensfrågor avseende olika grupper av biståndsmottagare

I motion So332 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om att ge Institutet för utveckling av metoder i socialt arbete vid Socialstyrelsen (IMS) i uppdrag att utveckla metoder för att stödja tonårsflickor i krissituationer.

I motion So463 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att personal inom socialtjänsten, Försäkringskassan och andra institutioner utbildas och fortbildas för att höja sin HBT-kompetens.

I motion So310 av Marietta de Pourbaix-Lundin och Inger René (båda m) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om behovet av kunskaper och kompetens om olika invandrarkulturer och invandrarungdomars levnadsvillkor inom bl.a. socialtjänsten, skolan och polisen.

Jämställdhetsperspektiv

I motion So252 av Carina Hägg (s) begärs ett tillkännagivande om mäns och kvinnors lika villkor inom socialtjänsten. Enligt motionären är det angeläget att socialtjänsten har ett jämställdhetsperspektiv i sitt arbete.

Sörjandestöd

I motion So225 av Barbro Westerholm (fp) begärs ett tillkännagivande om normer för sörjandestöd. Motionären anför att det från vårdens och kyrkans håll varnats för att sörjandestödet kan riskera att bli vår nästa stora lukrativa marknad och att det är viktigt att sörjande får professionellt stöd och inte blir offer för oseriös verksamhet.

Bakgrund och tidigare behandling

Regeringen har nyligen överlämnat proposition *Registerkontroll av personal vid sådana hem för vård eller boende som tar emot barn (prop. 2006/07:37)* till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen bl.a. en ny lag om registerkontroll av personal vid sådana hem för vård eller boende som tar

emot barn. Propositionens förslag syftar till att öka skyddet för barn mot att utsättas för övergrepp, kränkningar eller annat särskilt skadligt inflytande från personer som finns i barnets närmaste omgivning.

I *budgetpropositionen för 2007* (prop. 2006/07:1 utg.omr. 9) anför regeringen bl.a. följande om *jämställdhetsintegrering och motverkande av diskriminering på grund av sexuell läggning* (s. 124):

Socialstyrelsen har på olika sätt gjort kunskapen om jämställdhetsintegrering i socialtjänsten mer tillgänglig för personal inom kommunernas socialtjänst och länsstyrelserna. De flesta länsstyrelserna redovisar också att de införlivat ett jämställdhetsperspektiv i hela eller delar av tillsynen.

Socialstyrelsen genomförde i november 2005 konferensen ”Sexuell läggning och bemötande i socialtjänsten”. Ett meddelandeblad redogör för den lagstiftning som finns för att motverka diskriminering på grund av sexuell läggning inom socialtjänstens verksamhetsområden. Syftet var att göra kommunerna uppmärksamma på frågan och vidta åtgärder så att ingen särbehandlas eller känner sig kränkt på grund av sin sexuella läggning i kontakterna med socialtjänsten.

Av *regleringsbrev för budgetåret 2007 avseende länsstyrelserna* framgår att länsstyrelserna ska sammanställa och redovisa genomförd *tillsyn* och gjorda iakttagelser i en gemensam rapport som ska överlämnas till regeringen (Socialdepartementet) senast den 1 april 2008. Redovisningen ska beskriva socialtjänstens barn- och ungdomsvård – både det som är bra och det som brister samt trender inom området. Redovisningen ska även innehålla uppgifter om länsstyrelsens insatser för att komma till rätta med brister och missförhållanden samt vad dessa insatser resulterar i. Av redovisningen ska även framgå hur många förstärkningstjänster som tillförts tillsynen av socialtjänstens verksamhet för barn och unga 2006 respektive 2007.

Regeringen tillkallade i december 2004 en särskild utredare (S 2004:12, dir. 2004:178, dir. 2005:87) för att se över och överväga förändringar i organisationen av och ansvarsfördelningen när det gäller *den statliga tillsynen inom socialtjänstens område*. Utredningen lämnade sitt delbetänkande *En bättre tillsyn av missbrukarvården* (SOU 2006:57) i juli 2006, vilket för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Utredaren fick i september 2006 tilläggsdirektiv (dir. 2006:98) för att säkerställa att barns och ungas rättigheter tillgodoses i tillsynen samt lämna förslag till hur barn och unga kan bli delaktiga i tillsynsändamålet och hur barns och ungas synpunkter och klagomål ska hanteras. Utredaren ska redovisa sitt arbete senast den 1 juli 2007.

Sociala barn- och ungdomsvårdskommittén lämnade sitt slutbetänkande *Källan till en chans* (SOU 2005:81) i oktober 2005. Förslagen handlar bl. a. om tidigt stöd till barn, unga och deras föräldrar, utredning och insatser av tillräckligt hög kvalitet samt att den sociala barn- och ungdomsvården i högre utsträckning ska vila på kunskap och beprövad erfarenhet. Betänkandet har remissbehandlats och bereds nu i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är det mycket angeläget att det finns en väl fungerande tillsyn över socialtjänsten. Utskottet ser därför positivt på att den statliga tillsynen inom socialtjänstens område är föremål för utredning. Av utredningens direktiv framgår att utredaren bl.a. ska överväga och föreslå åtgärder som särskilt stärker tillsynen över barns och ungas rättigheter inom socialtjänstens olika områden. Vidare framgår av länsstyrelsernas regleringsbrev för 2007 att länsstyrelserna tillförs resurser för att förstärka tillsynen av den sociala barn- och ungdomsvården. Av regleringsbrevet framgår därutöver att länsstyrelserna ska sammanställa och redovisa genomförd tillsyn och gjorda iakttagelser i en gemensam rapport till regeringen senast den 1 april 2008. Mot bakgrund av de pågående satsningarna bör riksdagen inte nu ta något initiativ. Motionerna So332 (v) yrkandena 15, 17, 18 och 19 samt C206 (v) yrkande 8 avstyrks.

Frågor om hur socialtjänstens verksamhet kan förbättras genom satsningar på kvalitetssystem och kvalitetssäkring behandlas av Sociala barn- och ungdomsvårdskommittén i betänkandet Källan till en chans – Nationell handlingsplan för den sociala barn- och ungdomsvården (SOU 2005:81). I betänkandet behandlas också utbildnings-, kompetens- och bemötandefrågor. Kommittén föreslår att regeringen årligen ska avsätta medel för strategiska insatser som ska stimulera och underlätta utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst. Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet. Enligt utskottets uppfattning bör denna beredning inte föregripas.

Utskottet konstaterar vidare att Socialstyrelsen arbetar aktivt med såväl frågor om jämställdhetsintegrering som motverkande av diskriminering på grund av sexuell läggning inom socialtjänstens verksamhetsområden. Utredningen om tillsyn inom socialtjänsten ska dessutom i sin analys utgå från att tillsynen ska ha ett tydligt jämställdhetsperspektiv.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att riksdagen inte behöver ta något initiativ med anledning av motionerna So252 (s), So310 (m) yrkande 3, So332 (v) yrkandena 12 och 16, So463 (mp) yrkande 9 och C206 (v) yrkande 7.

Utskottet finner inte skäl för riksdagen att vidta någon åtgärd med anledning av motion So225 (fp) om normer för sörjandestöd. Motionen avstyrks.

Socioekonomiska bokslut

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om socioekonomiska bokslut.

Jämför reservation 14 (v).

Motion

I motion So332 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om en modell för socioekonomiska bokslut i kommunerna. Enligt motionärerna går modellen ut på att man beräknar den samhälleliga kostnaden för en person när denne t.ex. är aktiv missbrukare och ställer detta mot kostnaden för samhället under rehabilitering i ett socialt arbetskooperativ. Resultatet av en sådan kalkyl är att det är oerhört lönsamt för samhället att människor rehabiliteras inom ramen för sociala arbetskooperativ.

Utskottets ställningstagande

Frågan om socioekonomiska bokslut behandlas i betänkandet Från socialbidrag till arbete (SOU 2007:2, 132 f.) som nyligen överlämnats till regeringen. Utskottet är inte berett att ställa sig bakom vad som anförs i motion So332 (v) yrkande 3. Motionsyrkandet avstyrks.

Prioriteringsutredning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om prioriteringsutredning.

Motion

I motion So289 av Barbro Westerholm (fp) begärs ett tillkännagivande om en etisk plattform och riktlinjer för prioriteringar i den kommunala omsorgen. Enligt motionären bör regeringen tillsätta en utredning med uppgift att dra upp riktlinjerna för prioriteringar i omsorgerna samt ge förslag till förändringar i såväl socialtjänstlagen som lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och eventuellt andra lagar så att också kommunerna i sitt prioriteringsarbete har en etisk plattform att grunda sina beslut på.

Bakgrund och tidigare behandling

Utskottet behandlade i *betänkande 2005/06:SoU31 Socialtjänst (förnyad behandling)* några motioner med krav på en prioriteringsutredning på socialtjänstens område. Utskottet var inte berett att ställa sig bakom ett sådant krav. Motionerna avstyrktes. (En gemensam reservation anmäldes av kd och c med följande lydelse:

Betänkandet av den parlamentariska prioriteringsutredningen för hälso- och sjukvården har haft stor betydelse för fördelningen av de begränsade resurserna inom sjukvården. Vårdpersonalen fick en enklare arbetssituation, och utvärderingen av verksamheten har underlättats. Vi anser därför att en prioriteringsutredning även bör tillsättas när det gäl-

ler socialtjänstområdet. Den bör ha sin utgångspunkt i de principer som styrde Prioriteringsutredningen för hälso- och sjukvården. Vad vi nu anför bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.)

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att ställa sig bakom vad som anförs i motion So289 (fp). Motionen avstyrks.

Barnhemsplaceringar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår, med hänvisning till pågående utredningsarbete, motionsyrkanden om övergrepp och vanvård i samband med barnhemsplaceringar.

Jämför reservation 15 (v).

Motioner

I motion So332 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 20 begärs ett tillkännagivande om en oberoende kommission för att utreda barnhemsplaceringarna under efterkrigstiden. Motionärerna anför att det under senaste tiden framkommit att många barn som placerades på barnhem eller i fosterfamilj under efterkrigstiden har blivit illa behandlade. En oberoende kommission skulle kunna komma med förslag på hur samhället borde ersätta de drabbade.

I motion So293 av Anita Brodén (fp) begärs ett tillkännagivande om upprättelse för de personer som mellan 1940- och 1970-talen för illa då de tvångsomhändertogs och institutionsplacerades.

I motion So361 av Irene Oskarsson (kd) begärs ett tillkännagivande om föreningen Stulen Barndom. Motionären anför att föreningens syfte är att hjälpa barn, vuxna och familjer som drabbats av vanvård eller felbehandlats i svenska fosterhem eller som på annat sätt farit illa i kontakten med berörda sociala myndigheter. Vidare anför motionären att det finns andra organisationer som arbetar för delvis samma sak som föreningen Stulen Barndom. Om dessa organisationer kunde få hjälp med att hitta samverkansformer för att med gemensam kraft kunna driva frågan om upprättelse åt enskilda och grupper, skulle de bli starkare företrädare för de människor de representerar, heter det i motionen.

Pågående arbete

I juni 2006 tillkallade den dåvarande regeringen en särskild utredare med uppgift att granska allvarliga övergrepp och vanvård vid institutioner och familjehem inom den sociala barnvården. Utredningen ska lämna en delrapport senast den 1 oktober 2007. Uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2008.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser med största allvar på de frågor som behandlas i motionerna. För närvarande pågår emellertid ett utredningsarbete med att granska allvarliga övergrepp och vanvård vid institutioner och familjehem inom den sociala barnvården. Detta utredningsarbete bör enligt utskottets uppfattning inte föregripas. Motionerna So293 (fp), So332 (v) yrkande 20 och So361 (kd) avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Parlamentarisk utredning, punkt 1 (v)**

av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:So332 yrkande 1.

Ställningstagande

År 2001 kom kommittén Valfärdsbokslut med sitt slutbetänkande. Det krävs enligt min mening ytterligare satsningar för att komma till rätta med de problem som kommittén redovisar. Det gäller bl.a. det stora antalet omhändertagna unga. Likaså krävs åtgärder för att stärka fattiga barns ställning och för att förbättra de många ensamstående föräldrarnas situation. Vidare har vi i dag alltför många hemlösa och arbetslösa. Missbruksvården behöver rustas upp och kommunerna behöver utveckla planering och utvärdering av verksamheten. Det gäller också vilket stöd och hjälp funktionshindrade kan få, exempelvis rehabilitering och habilitering.

Sammanfattningsvis anser jag att det behövs en ny parlamentarisk utredning som tar fram förslag för att avhjälpa de brister som beskrivs av kommittén Valfärdsbokslutet.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. **Motprestation för försörjningsstöd m.m., punkt 2 (v)**

av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:So332 yrkande 2 och avslår motion 2006/07:Ub255 yrkande 9.

I 4 kap. 1 och 4 §§ socialtjänstlagen uppställs vissa krav för att kommunen ska betala ut försörjningsstöd. 4 kap. 4 § syftar främst på ungdomar som står utanför arbetsmarknaden. Jag menar att det är endast den paragrafen som ställer krav på personer som står utanför arbetsmarknaden. Det görs en felaktig tolkning av bestämmelsen i 4 kap. 1 § när kommunen stöder sig på den senare och ställer krav på en arbetssökande att denne ska närvara tre timmar på t.ex. ett jobbcentrum, om denne inte kan erbjudas någon meningsfull aktivitet där. Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att se över vilka förändringar som är nödvändiga för att säkra att arbetssökande i behov av försörjningsstöd behandlas i enlighet med 1 kap. 1 § socialtjänstlagen.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Motprestation för försörjningsstöd m.m., punkt 2 (mp)

av Thomas Nihlén (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ub255 yrkande 9 och avslår motion 2006/07:So332 yrkande 2.

Ställningstagande

För att få ekonomiskt bistånd för sin försörjning krävs att man inte kan försörja sig på annat sätt. Biståndsbedömning ska ske genom en individuell prövning. Studenter och unga behandlas dock ibland annorlunda än andra medborgare. Socialtjänsten har möjlighet att ställa särskilda krav på studenter genom att kräva att de deltar i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet för att de ska få försörjningsstöd. Det finns inga belägg i forskningen för att åtgärder av detta slag ger positiva resultat. Från studenter har också framförts att de blivit anvisade praktikplatser som varit allt annat än kompetenshöjande. Jag anser därför att socialtjänstlagens 4 kap. 4–5 §§ ska slopas.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4. Barnbidrag och försörjningsstöd, punkt 4 (v)

av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:Sf243 och 2006/07:So332 yrkande 14.

Ställningstagande

I dag minskar föräldrarnas försörjningsstöd när barnbidraget höjs. Det betyder att redan utsatta barn inte får del av den ökade välfärden på samma sätt som andra barn. Jag anser att lagen bör ändras för att säkerställa att barnbidraget inte ska ingå i beräkningsunderlaget för socialbidrag. Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5. Hemlöshet, punkt 6 (v, mp)

av Elina Linna (v) och Thomas Nihlén (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C276 yrkandena 4, 5 och 14, 2006/07:C320 yrkande 1, 2006/07:C360 yrkande 24, 2006/07:So275 och 2006/07:So330.

Ställningstagande

Att vara utan bostad skapar försämrad livskvalitet och inverkar negativt på hela individens livssituation, oavsett omständigheterna kring den bostadslösa. Så som socialtjänstlagen tolkas i dag garanterar den inte hemlösa rätten till eget boende utan endast ”tak-över-huvudet”.

Rätten till bostad bör inarbetas i socialtjänstlagen, där 4 kap. 1 § kan kompletteras med en bestämmelse om att rätt till bistånd också ska omfatta rätten till en egen bostad. Denna rättighet ska innebära att även hushåll med exempelvis ett inadekvat boende kan betraktas som hemlösa och därmed omfattas av rätten till bostad.

Vi anser vidare att regeringen bör se till att kommunerna utformar även tillfälliga boendelösningar som möjliggör för både kvinnor och män att bo såväl självständigt som tillsammans med en partner och egna barn eller att utöva umgänge med barn.

Tidigare undersökningar har visat att personer med psykisk ohälsa är kraftigt överrepresenterade bland de vräkt. Vi anser därför att regeringen bör tillsätta en utredning som undersöker och föreslår åtgärder för att förbättra bostadssituationen vid utskrivning från institution – sjukhus, fängelse eller behandlingshem – särskilt vid placering som sker utan den enskildes samtycke.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

6. Barnfamiljers situation vid vräkning, punkt 7 (v, mp)

av Elina Linna (v) och Thomas Nihlén (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C360 yrkande 25 och 2006/07:So332 yrkande 10.

Ställningstagande

Alla barnfamiljer har inte ens en bostad och en del tvingas t.o.m. att vara med om vräkningar. Utredningen Vräkning och hemlöshet – drabbar också barn (SOU 2005:88) bedömer att ca 1 000 barn per år berörs av vräkningar. I utredningen pekar man på behovet av att se vräkningen av barn som ett gemensamt ansvar för både socialtjänsten och kommunernas bostadspolitik. Ur ett barnperspektiv är ”tak över huvudet” inte tillräckligt. Det är boenden som ofta är av tillfällig karaktär. För barn blir tillfälligt boende en fortsatt otrygghet med byte av skola, dagis och kamrater. Vi menar att det är oacceptabelt att barn vräks och är hemlösa. Därför bör vräkningar av barn förbjudas. Det ska inte vara möjligt att vräka barnfamiljer innan dessa har ett gott boende att flytta till.

Vi anser också att så snart kronofogdemyndigheten får veta att vräkning kan komma att bli aktuellt, bör den meddela socialnämnden i kommunen. Socialnämnden ska då vara skyldig att snabbt ta fram en handläggare, så att man hinner göra något innan vräkningen verkställs. Vi anser att det krävs tydliga regler om detta i socialtjänstlagen.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

7. Rätt till biträde vid avhysning m.m., punkt 8 (v)

av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:C204 yrkande 2.

Ställningstagande

Vid vräkning av hyresgäster som t.ex. befinner sig på sjukhus eller av någon annan anledning inte kan närvara personligen finns det inte någon garanti för att inte kronofogde eller hyresvärd slänger tillhörigheter som är värdefulla för hyresgästen. Vidare kan samma problem uppstå då hyresvär-

den måste tömma lägenheten på grund av att den måste saneras eller renoveras. Det finns exempel på fall där personer fått i princip alla sina tillhörigheter kastade i samband med förestående sanering eller avhysning. Detta är en oacceptabel kränkning av den enskildes integritet.

Regeringen bör därför återkomma med förslag till lagstiftning som innebär att hyresgäster ska ha rätt till biträde genom socialtjänstens försorg vid avhysning samt vid borttransporterandet av egendom.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

8. Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd, punkt 9 (v)

av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:So332 yrkande 13.

Ställningstagande

Många barn berörs av besluten om ekonomiskt bistånd. Trots det vägs sällan eller aldrig barnets bästa, utifrån barnkonventionens anda, in i beslutet om ekonomiskt bistånd. Jag anser att det är oacceptabelt att barnets bästa inte beaktas i besluten om ekonomiskt bistånd. Institutet för utveckling av metoder i socialt arbete (IMS) bör ges i uppdrag att prioritera utvecklingen av metoder för att integrera barnkonventionen i handläggandet av ekonomiskt bistånd.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

9. Särskilda avgiftningsplatser för kvinnor, punkt 12 (v)

av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:So416 yrkande 3 och avslår motion 2006/07:So464 yrkande 45.

Ställningstagande

Det är viktigt att kunna erbjuda stöd och behandling av missbrukande kvinnor i könsseparata grupper. Det gäller hela vårdkedjan. Genom det kan man samla kompetens både vad gäller missbruksproblematiken och vad gäller våld mot kvinnor, för att kunna erbjuda erforderlig hjälp vare sig det handlar om att ta sig ur ett missbruk eller en våldsamt situation eller både och. En ytterligare fördel är att man tar bort risken för att en kvinna som utsatts för våld måste genomgå behandling i samma grupp som den man som utsatt henne för våldet.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

10. Särskilda avgiftningsplatser för kvinnor, punkt 12 (mp)

av Thomas Nihlén (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:So464 yrkande 45 och avslår motion 2006/07:So416 yrkande 3.

Ställningstagande

Avgiftning och missbruksvård har, som mycket övrigt i samhället, byggts på att män är normen. Kvinnor har blivit inlagda för avgiftning på avdelningar där både män och kvinnor vistas. Många missbrukande kvinnor har misshandlats och utsatts för våld av män i sin omgivning. Detta innebär att när en kvinna är på avgiftning, kan också hennes ”plågoande” vara där.

Riksdagen biföll förra året en motion som tog upp frågan om särskilda avgiftningsplatser för kvinnor. Riksdagen uttalade att det får ankomma på regeringen att i samtal med sjukvårdshuvudmännen eller på annat lämpligt sätt tillse att tillräckligt sådant antal platser skapas. Jag anser dock att det måste bli en rättighet, i landets alla delar, att ha tillgång till avgiftningsplatser för enbart kvinnor.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

11. Personliga ombud, punkt 19 (v, mp)

av Elina Linna (v) och Thomas Nihlén (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:So437 yrkande 16.

Ställningstagande

Socialstyrelsens uppföljning av personlig ombudsverksamhet som presenterades 2005 visade på ett mycket lyckat resultat. Kvaliteten och stödet har varit mycket bra för den enskilde och underlättat kontakten med vårdgivare och myndigheter.

Trots det lyckosamma med personlig ombudsverksamhet för den enskilde och samhället finns det emellertid en reell risk att kommuner och landsting i en ekonomiskt trängd situation inte prioriterar verksamhet med personligt ombud. Vi menar därför att det finns skäl att under mandatperioden avsätta resurser så att rätten till personligt ombud för psykiskt långtids-sjuka kan skrivas in i socialtjänstlagen.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

12. Tillsynen över socialtjänsten, punkt 20 (v)

av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C206 yrkande 8 och 2006/07:So332 yrkandena 15 och 17–19.

Ställningstagande

Jag anser att oegentligheter och lagbrott ska få omedelbara konsekvenser som indragna tillstånd och stängningar av hem för vård och boende. Detta ska tydliggöras i den lagstiftning som reglerar verksamheten, dvs. socialtjänstlagen och lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

Det finns exempel på fall där länsstyrelsen har otillräckliga möjligheter att utöva tillsyn. Rättssäkerheten för de barn som är huvudpersoner för socialtjänstens utredningar riskerar därmed att bli lidande. Regeringen bör därför omgående tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur länsstyrelsens möjligheter att bedriva en adekvat tillsyn över hur socialtjänstens hantering av frågor om vårdnad, boende och umgänge ska kunna förbättras.

Det borde vara naturligt att barn ska kunna vända sig direkt till länsstyrelserna för att anmäla missförhållanden. Länsstyrelserna bör få i uppdrag att ta emot anmälningar om missförhållanden även direkt från barn. Barnperspektivet bör stärkas i länsstyrelsernas tillsyn av familjehem och HVB-hem.

Länsstyrelserna saknar i princip sanktionsmedel mot en kommun som trots upprepad kritik inte sköter tillsynen av placeringarna. Länsstyrelsen kan offentliggöra kritiken, men om den berörda kommunen inte bryr sig om den negativa publiciteten hjälper det ju knappast barnen som är placerade. Därför är det dags för regeringen att se över länsstyrelsernas sanktionsmöjligheter mot en kommun som bryter mot lagen.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

13. Ökad kompetens och kvalitet i socialtjänsten, punkt 21 (v, mp)

av Elina Linna (v) och Thomas Nihlén (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:C206 yrkande 7, 2006/07:So332 yrkandena 12 och 16 samt 2006/07:So463 yrkande 9 och avslår motionerna 2006/07:So252 och 2006/07:So310 yrkande 3.

Ställningstagande

Tonårsflickor placeras ofta i familjehem på grund av relationsproblem och pojkar på grund av beteendeproblem. Flickors problem uppmärksammas senare än pojkars, vilket visar på att flickors situation tycks vara relativt osynlig fram till dess att flickorna kommer upp i tonåren. Vi föreslår att regeringen ger Institutet för utveckling av metoder i socialt arbete (IMS) vid Socialstyrelsen i uppdrag att utveckla metoder för att stödja tonårsflickor i krissituationer.

Socialtjänstens utredningar om vårdnad, boende och umgänge ligger i flertalet mål till grund för domstolens bedömning i det enskilda fallet. Vi vill framhålla att barnets bästa alltid måste vara ledstjärnan för utredningsarbetet. Barnets inställning måste därför alltid beaktas. En kvalitetssäkring av utredningarna bör ske genom ett medvetet arbete på flera plan samtidigt. Regeringen bör därför tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur socialtjänstens utredningar i mål om vårdnad, boende och umgänge ska kunna kvalitetssäkras.

Slutligen vill vi framhålla att för att garantera ett bra bemötande och icke-diskriminering är det viktigt att personalen inom bl.a. socialtjänsten utbildas och fortbildas för att höja sin HBT-kompetens.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

14. Socioekonomiska bokslut, punkt 23 (v)

av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen . Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:So332 yrkande 3.

Ställningstagande

Jag anser att det bör tas fram en modell för hur man kan använda socioekonomiska bokslut i praktiken för att synliggöra kommunernas och resten av samhällets hela kostnadsbild i förhållande till kvinnor och män som har behov av rehabilitering och behandling på grund av t.ex. missbruk eller psykisk ohälsa. Det är viktigt att ha ett genusperspektiv med i sammanhanget då arbetsmetoden även ska synliggöra skillnader i hur könen behandlas.

Jag vill därför att riksdagen ger regeringen i uppdrag att ta fram en modell för socioekonomiska bokslut i kommunerna.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

15. Barnhemsplaceringar, punkt 25 (v)

av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:So332 yrkande 20 och avslår motionerna 2006/07:So293 och 2006/07:So361.

Ställningstagande

Det har under den senaste tiden framkommit att många barn som placerades på barnhem eller i fosterfamilj under efterkrigstiden har blivit illa behandlade. Jag anser att en oberoende kommission av det slag som man haft i Norge bör tillsättas. En sådan kommission skulle kunna göra en oberoende utredning som skulle kunna accepteras både av drabbade barn och myndigheter och komma med förslag på hur samhället borde ersätta de drabbade.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Barnbidrag och försörjningsstöd, punkt 4 (s)

Ylva Johansson (s), Christer Engelhardt (s), Lars U Granberg (s), Marina Pettersson (s), Lennart Axelsson (s) och Per Svedberg (s) anför:

Det finns ett problem i att höjningar av barnbidraget inte kommer de familjer till godo som är beroende av socialbidrag. Dessa familjer får alltså inte del av den standardhöjning som är tänkt att nå alla barnfamiljer. Genom tilläggsdirektiv i juni 2006 fick utredningen *Från socialbidrag till arbete* i uppdrag att analysera konsekvenserna av att frångå den gällande principen om att beakta samtliga inkomster vid socialbidragsprövning. Analysen skulle endast avse de fall där barnbidraget och andra relevanta transfereeringar till barnfamiljer förändras. Efter den allmänna motionstidens utgång har detta tilläggsdirektiv dragits tillbaka av den nya regeringen. Vi anser fortfarande att denna fråga bör prövas och förbehåller oss rätten att återkomma i frågan.

2. Hemlöshet, punkt 6 (s)

Ylva Johansson (s), Christer Engelhardt (s), Lars U Granberg (s), Marina Pettersson (s), Lennart Axelsson (s) och Per Svedberg (s) anför:

För människor som hamnat i en svår ekonomisk situation skulle det i en del fall kunna vara en lösning, eller åtminstone underlätta, om socialtjänsten fick överta rätten till bostadsbidraget för att säkerställa att dessa pengar verkligen används till att finansiera boendet. I betänkandet hänvisas till regeringens hemlöshetsstrategi där det står att denna möjlighet kommer att övervägas inom ramen för strategin. Vi tycker att det är bra att frågan tas upp i hemlöshetsstrategiarbetet men vill peka på att problemet inte bara omfattar en mindre grupp personer som akut riskerar att vräkas utan är ett bredare problem för en grupp personer med dålig ekonomi och social problematik av olika slag. Vi reserverar oss inte men kommer att följa frågan noga framöver.

3. Vård och behandling av missbrukare, Särskilda avgiftningsplatser för kvinnor, Ändring av LVM, Tvångsvård av gravida kvinnor med missbruksproblem och Frivilligorganisationerna och missbruksvården, punkterna 11, 12, 13, 14 och 15 (s)

Ylva Johansson (s), Christer Engelhardt (s), Lars U Granberg (s), Marina Pettersson (s), Lennart Axelsson (s) och Per Svedberg (s) anför:

Den stora missbrukarvårdssatsningen Ett kontrakt för livet har enligt vår mening varit mycket lyckosam. Satsningen omfattar 820 miljoner kronor i statsbidrag till missbrukarvården under treårsperioden 2005–2007. Vård och behandling utgör grunden för att hjälpa personer med missbruksproblem, och i betänkandet anges också att utskottet ser positivt på den pågående satsningen. I nu gällande budget finns dock inte aviserat någon särskild satsning eller fortsättning på Ett kontrakt för livet efter år 2007. Vi anser att satsningen Ett kontrakt för livet ska permanentas, och för detta har vi i vårt budgetförslag anvisat 150 miljoner kronor årligen från 2008. Vi avser att återkomma i frågan.

4. Vistelsebegreppet i socialtjänstlagen, punkt 10 (v)

Elina Linna (v) anför:

Jag anser att ett undantag från vistelsekommunens ansvar när det gäller hemtjänst bör göras i socialtjänstlagen. Det skulle innebära att hemkommunen tar ett kostnads- och myndighetsansvar för enskilda under ferievistelser i annan kommun. Eftersom regeringen aviserat att den avser att se över frågan avstår jag från att reservera mig. Jag kommer dock att noga följa frågan.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:C204 av Egon Frid m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hyresgäster ska ha rätt till biträde genom socialtjänstens försorg vid avhysning samt vid borttransporterandet av egendom.

2006/07:C206 av Lars Ohly m.fl. (v):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över hur socialtjänstens utredningar i mål om vårdnad, boende och umgänge ska kunna kvalitetssäkras.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över hur länsstyrelsens tillsynsverksamhet över socialtjänstens hantering av ärenden om vårdnad, boende och umgänge kan förbättras.

2006/07:C276 av Lars Ohly m.fl. (v):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör se till att kommunerna även utformar tillfälliga boendelösningar som möjliggör för både kvinnor och män att bo såväl självständigt som tillsammans med en partner och egna barn.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör tillsätta en utredning som undersöker och föreslår åtgärder för att förbättra bostadssituationen vid utskrivning från institution – sjukhus, fängelse eller behandlingshem.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör utreda och föreslå lagändringar varigenom 4 kap. 1 § socialtjänstlagen kompletteras med en bestämmelse om rätt till egen bostad.

2006/07:C278 av Jan Ertsborn (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att barns tillgångar icke ska påverka familjens rätt till socialbidrag.

2006/07:C320 av Kalle Larsson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att tillsätta en utredning som undersöker och föreslår åtgärder för att förbättra bostadssituationen vid utskrivning från institution, sjukhus, fängelse eller behandlingshem.

2006/07:C360 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

24. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en rättighetslagstiftning som garanterar alla i Sverige ett boende.
25. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till ändringar i socialtjänstlagen vad avser obligatoriska åtgärder när vräkning eller bostadslöshet av andra orsaker hotar barnfamiljer.

2006/07:Sf243 av LiseLotte Olsson m.fl. (v):

Riksdagen begär att regeringen skyndsamt återkommer med förslag i enlighet med vad i motionen anförs om att barn som lever i ekonomiskt utsatta familjer ska omfattas av generella höjningar av barnbidrag och underhållsstöd.

2006/07:So212 av Inger René och Marietta de Pourbaix-Lundin (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en översyn av socialtjänstlagen om vistelsekommunens ansvar för hemtjänst.

2006/07:So225 av Barbro Westerholm (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om normer för sörjandestöd.

2006/07:So227 av Ann-Christin Ahlberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att inkomster från barns och ungdomars sommarjobb inte ska påverka en familjs socialbidrag.

2006/07:So232 av Jan-Olof Larsson och Hans Hoff (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en ändring av socialtjänstlagen som möjliggör för kommuner som utför hemtjänstinsatser för personer som är hemmahörande i annan kommun, att få ersättning från hemkommunen.

2006/07:So244 av Christina Oskarsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över möjligheterna att erbjuda fler alkoholister vård i form av självhjälpssystem.

2006/07:So252 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mäns och kvinnors lika villkor inom socialtjänsten.

2006/07:So273 av Agneta Lundberg och Eva Sonidsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om satsning på åtgärder riktade till gravida missbrukare.

2006/07:So275 av Susanne Eberstein och Jasenko Omanovic (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rätten för socialtjänsten att överta bostadsbidrag.

2006/07:So289 av Barbro Westerholm (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utredning om en etisk plattform och riktlinjer för prioriteringar i den kommunala omsorgen.

2006/07:So293 av Anita Brodén (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om upprättelse för de personer som mellan 1940- och 1970-talen för illa då de tvångsomhändertogs och institutionsplacerades.

2006/07:So310 av Marietta de Pourbaix-Lundin och Inger René (båda m):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av kunskaper och kompetens om olika invandrarkulturer och invandrarungdomars levnadsvillkor inom bl.a. socialtjänsten, skolan och polisen.

2006/07:So311 av Maria Lundqvist-Brömster och Barbro Westerholm (båda fp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utredning om lagen om anmälningsplikt när det gäller övergrepp mot barn ska vidgas till att omfatta också vuxna med fysiskt, psykiskt eller socialt handikapp samt äldre.

2006/07:So320 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att ändra ordet "närstående" i 13 § 2 lag om ändring i lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall till ordet "annan".

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att införa ett nytt andra stycke i 15 § lag om ändring i lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall med följande lydelse: ”För den angivna tidsfristen skall bestämmelserna i 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid tillämpas.”

2006/07:So330 av Helena Frisk (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av samverkan mellan myndigheter och organisationer som arbetar med psykiskt sjuka, drogmissbrukare och hemlösa.

2006/07:So332 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en ny parlamentarisk utredning som tar fram förslag för att avhjälpa de brister som beskrivs av Kommittén Valfärdsbokslut.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att se över vilka förändringar som är nödvändiga för att säkra att socialtjänstlagen inte vantolkas och att arbetsökande i behov av försörjningsstöd behandlas i enlighet med 1 kap. 1 § SoL.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en modell för socioekonomiska bokslut i kommunerna.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det inte ska vara möjligt att vråka barnfamiljer innan dessa har ett gott boende att flytta till.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge Institutet för utveckling av metoder i socialt arbete (Socialstyrelsen) i uppdrag att utveckla metoder för att stödja tonårsflickor i krissituationer.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att institutet för metodutveckling inom socialtjänsten bör ges i uppdrag att prioritera utvecklingen av metoder för att integrera barnkonventionen i handläggandet av ekonomiskt bistånd.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en lagändring för att säkerställa att barnbidraget inte ska ingå i beräkningsunderlaget för socialbidrag.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att oegentligheter och lagbrott ska få omedelbara konsekvenser som indragna tillstånd och stängningar av hem för vård och boende och detta ska tydliggöras i den lagstiftning som reglerar verksamheten, dvs. socialtjänstlagen och LVU.

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur socialtjänstens utredningar i mål om vårdnad, boende och umgänge ska kunna kvalitetssäkras.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur länsstyrelsens möjligheter att bedriva en adekvat tillsyn över socialtjänstens hantering av frågor om vårdnad, boende och umgänge ska kunna förbättras.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att barnperspektivet bör stärkas i länsstyrelsernas tillsyn av familjehem och HVB-hem.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över länsstyrelsernas sanktionsmöjligheter mot en kommun som bryter mot lagen.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en oberoende kommission för att utreda barnhemsplaceringarna under efterkrigstiden.

2006/07:So339 av Hillevi Larsson (s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att överväga former för rehabilitering av de missbrukare som går miste om sin drog och därmed kommer att behöva behandling under en övergångsperiod, som en väg tillbaka till ett fullvärdigt drogfritt liv.

2006/07:So340 av Hillevi Larsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Metadon- och Subutexbehandling för heroinmissbrukare.

2006/07:So342 av Göran Persson i Simrishamn (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kostnader för hemtjänst i fritidsboende.

2006/07:So345 av Jan Ertsborn (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hemkommunen ska betala hemtjänsten för sommargäster som vistas i andra kommuner.

2006/07:So361 av Irene Oskarsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om föreningen Stulen Barndom.

2006/07:So371 av Dan Kihlström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om frivilliga organisationers insatser inom missbrukarvården.

2006/07:So381 av Annelie Enochson (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att sociala myndigheters skyldigheter att polisanmäla sexualbrott mot barn ska skärpas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en tillsätta en utredning med syfte att beskriva förutsättningar och möjligheter att ta itu med sexuella övergrepp (upptäcka, anmäla, möta och stödja barnet) bland samtliga yrkesgrupper som har anmälningsplikt vid misstanke om sexuella övergrepp.

2006/07:So396 av Eva Olofsson m.fl. (v):

Riksdagen begär att regeringen utarbetar och lägger fram förslag till en mindre ändring av socialtjänstlagen i form av ett undantag från vistelsekommunens ansvar när det gäller hemtjänst.

2006/07:So397 av Ulf Nilsson (fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om villkoren för metadon- och subutexbehandling.

2006/07:So416 av Eva Olofsson m.fl. (v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om könseparata behandlingsmöjligheter för missbrukande kvinnor och flickor.

2006/07:So437 av Lars Ohly m.fl. (v):

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att under mandatperioden skriva in rätten till personligt ombud i socialtjänstlagen.

2006/07:So450 av Solveig Hellquist (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tvångsvård för gravida missbrukare.

2006/07:So451 av Hans Backman och Agneta Berliner (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ändra socialtjänstlagen så att kommunerna inte tillåts sänka en familjs socialbidrag när barnen feriejobbar.

2006/07:So457 av Åsa Lindestam (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skydd av barn.

2006/07:So463 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att personal inom socialtjänsten, Försäkringskassan och andra institutioner utbildas och fortbildas för att höja sin HBT-kompetens.

2006/07:So464 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

45. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tillgång till särskilda avgiftningsplatser för kvinnor som missbrukar narkotika.

2006/07:Ub255 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att socialtjänstlagen ändras så att studenter inte längre ska kunna särbehandlas när de söker försörjningsstöd.